

VÁRNEGYED

Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros

GYANÚS MÓDON KIFIZETETT PÉNZJUTALMAK HELYETT 71 MILLIÓS PÁLYÁZAT A KERÜLETIEKNEK

Nyelvtanfolyam, nyelvvizsga,
gyógyászati segédeszközök,
fogszabályzás, vezetői engedély

4. oldal

**MAGYAR KULTÚRA
NAPI MEGEMLÉKEZÉS
AZ EURÓPA PARKBAN**

9. oldal

**REKORDÉVET ZÁRT
A HAZAI TURIZMUS,
BUDAVÁR IS CÉLPONT**

14. oldal

**AZ OSTROM ALATT
HŐSIESEN KITARTOTT
A SZIKLAKÓRHÁZ**

20. oldal

IV. VÍZIVÁROSI CSALÁDI NAP

MÁRCIUS 8. (szombat)

JÓKAI ANNA SZALON

1011 Budapest, Iskola utca 28.

10:00

Az Álomzug Társulás bábjátéka
„Álomcirkusz”

11:00

Fricska Zenekar táncháza

Gyermekprogramokkal, arcfestéssel,
csillámtetoválással, kézműves sarokkal
várunk minden érdeklődőt.

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

BUDAVÁRI
ÖNKORMÁNYZAT

A rendezvényre a belépés ingyenes. További programok:

vizivarosert

kozosen_vizivarosert

Kincsek között

Januárban van egy nap, amikor figyelmeztetnek minket, hogy figyeljünk a kultúrára. Jó is, meg furcsa is, hogy van egy ilyen ünnepnapunk. Jobb, ha ünnepnek hívjuk, és nem emléknaphoz, mert mégiscsak furán venné ki magát, ha emlékezni kellene a kultúrára mint valami elmúlt, régi ügyre. Ugyanakkor emlékezünk is, persze, kisebb és legnagyobb költőinkre, íróinkra, képzőművészeinkre, zeneszerzőinkre. De vajon csak művészetből áll a kultúra, közös kultúránk? Bennem mindig két szintet nyit meg a szó említése. Egyrészt gondolok a hazai kulturális életre, színházra, könyvtárra, koncertekre, építészetre, másrészt meg egy jóval nagyobb horizontot látva egész életünkre, az úgynevezett nyugati civilizációra, arra, ami kinőtt a zsidó-keresztény hagyományból.

Olvasom Gyórfy Ákos költő, publicista magyar kultúra napi remek eszme-futtatását, amelyben a következőt írja: a hagyomány komposztként táplálja a jelenkor kultúráját.

És valóban! Mennyire egymáshoz nőtt e két fogalom. Szinte elválaszthatatlanok egymástól. A hagyomány észrevétlenül, mégis meghatározó módon létezik bennünk, beszél belőlünk, körülvesz minket, látunk és érzünk általa. Talán épp emiatt is annyira nehéz megfogni, meghatározni, hogy mi is az.

Az önkormányzat a Bécsi kapu tér alatti Európa Parkban tartotta a kultúra napi ünnepségét, ahol Fazekas Csilla alpolgármester Budavárról azt mondta: egy kincs. De nemcsak azért, mert lépten-nyomon emléktáblákba botlunk, hanem mert átüt, sugárzik, hullámszik és lélegzik a kultúra, süt a házfalokról. Ezer éve koncentrált tér a Várnegyed, és nemcsak a budai Vár, a Budavári Palota, hanem körülötte minden, ami épített környezet vagy emberi tevékenység. Mi magunk műveljük és visszük magunkkal tovább a kultúrát azzal, hogy elolvassunk egy emléktábla-szöveget, hogy ránézünk egy szoborra, homlokzatra, vagy beszámolunk a másoknak kiállítás- vagy koncertélményünkről. És legfőképp azzal, hogy itt élünk, dolgozunk, alkotunk.

Szóval mindent egybevetve mégis fura, hogy megünnepeljük a kultúrát, mert kultúrát átélni, ünnepelni itt, az ország gyújtópontjában igazán nem nehéz feladat. Vigyázzunk is rá, hogy ne váljon azzá.

Kuthi Áron
főszerkesztő

Impresszum

A BUDAPEST I. KERÜLET

BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Kiadó: Budavári Média és Városmarketing Kft.

Szerkesztőség: 1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 4.

Telefon: +36-1/611-6493

Írjon nekünk: info@varnegyed.hu

Hirdetés: hirdetes@varnegyed.hu

ISSN 2060-6303

VÁRNEGYED

Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros

Főszerkesztő: Kuthi Áron

Munkatársak: Balogh Roland, Schmidt Gábor,
Szilléry Éva, Tari Tamás

Fotó: Kőrösi Tamás, Tóth Tibor, Vadnai Szabolcs

Nyomdai előkészítés: Crood Comp

Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk
vissza! Minden jog fenntartva!

Megjelenik 18000 példányban.

Elindult a 71 milliós pályázat

Politikai janicsárok helyett a rászorulókhhoz kerül a pénz

Még múlt év decemberében fogadta el a budavári képviselő-testület Böröcz László polgármester előterjesztését arról a 71 millió forintos keretösszegű pályázatról, amellyel az önkormányzat vezetése a kerületben élőket szeretné támogatni. Nyelvtanulást, nyelvvizsgát, gépjárművezetői tanfolyamot, illetve egészségügyi eszközök beszerzését támogatja az önkormányzat.

Az intézkedés azonban több pusztán szociális támogatásnál, szimbolikus jelentősége is van: a jobboldali többség ezzel „adná vissza” a kerületieknek azt a pénzüsszeget, amelyet a gyanú szerint V. Naszályi Márta volt polgármester jogtalanul osztott ki jutalomként és egyéb jogcímenek a legközelebbi munkatársainak és Czukkerné dr. Pintér Erzsébet jegyzőnek. A volt polgármester többször is megvédte saját intézkedését.

Utódja, a fideszes Böröcz László viszont úgy látja, etikátlan a politikai hűség alapján osztogatott jutalom. „V. Naszályi Márta belső körének, akikkel együtt dolgozott az elmúlt két évben, 71 millió forintot fizetett ki különböző jogcímenek az elmúlt önkormányzati ciklus utolsó napjaiban. Ezt a fajta gyanús jutalmazási módszert a jobboldal tisztességtelennek tartja, ezért tettünk rendőrségi feljelentést. Mi úgy gondoljuk, hogy a pénz a kerületieké, őket illeti meg az összeg, ezért adjuk vissza ezt az embereknek pályázat formájában” – nyilatkozta.

Cikkünkben a január 31-étől egészen szeptember 15-ig igénybe vehető pályázat részleteit mutatjuk be. Fontos tudni, hogy az I. kerületben élő családok, rászoruló és idősek életkörülményeit javító és segítő támogatás 71 millió forintos keretösszege a beérkező igények szerint oszlik meg hat támogatási forma között: nyelvvizsga-támogatás (legfeljebb 30 ezer forint); nyelvtanulási támogatás (legfeljebb 50 ezer forint); gépjárművezetői engedély megszerzésének támogatása (legfeljebb 200 ezer forint); gyógyászati segédeszközök beszerzése (a vételár 50 százalékáig, de legfeljebb 50 ezer forintig); fogszabályzási támogatás (legfeljebb 50 ezer forintig); valamint fogpótlási támogatás (legfeljebb 150 ezer forint értékben).

A pályázati összegek utófinanszírozásban igényelhetők, tehát számlákkal és igazolásokkal (pl. nyelvvizsga-bizonyítvány) kell igazolni, hogy a pályázók arra fordították az elnyert pénzt, amire az önkormányzat szánta. A különböző támogatásokra egy alkalommal lehet pályázni, jogosítvány megszerzésére pedig családonként egy fő jelentkező.

Általános feltétel, hogy a pályázók az I. kerületben bejelentett, érvényes lakóhellyel rendelkezzenek és életvitelszerűen itt éljenek, illetve családjukban az egy főre jutó havi nettó jövedelem ne haladja meg a 199 500 forintot. Egyedülálló szülők esetén a pályázó esetében ez a határ 213 750 forint.

NYELVVIZSGA-TÁMOGATÁS

A támogatás a 26 támogatott nyelv közül a pályázat kiírását követően sikeresen megszerzett, államilag elismert általános nyelvi vagy szaknyelvi komplex B2 (középfokú) vagy komplex C1 típusú (felsőfokú) nyelvvizsga, vagy írásbeli és szóbeli rész-

Böröcz László polgármester, Sölch Gellért jegyző és Bartos Diána aljegyző a decemberi testületi ülésen

Fotó: Vadnai Szabolcs

vizsga letételéhez nyújt segítséget. A benyújtandó mellékletek között szerepel a sikeres vizsga bizonyítványa és a díjfizetést igazoló dokumentumok.

NYELVTANULÁSI TÁMOGATÁS

A támogatás a nyelvtanfolyamon való részvételhez nyújt segítséget, amely a B2 vagy C1 típusú nyelvvizsga megszerzéséhez szükséges, a támogatott 26 nyelv valamelyikéből. A támogatáshoz szükséges benyújtani egy tanfolyami igazolást és a díjfizetést igazoló számlát.

GÉPJÁRMŰVEZETŐI ENGEDÉLY TÁMOGATÁSA

A pályázat a „B” kategóriás (személygépkocsi) jogosítvány megszerzéséhez nyújt anyagi segítséget. A támogatás a tanfolyam- és vizsgadíjakra vonatkozik. 18 év alatti gyermek esetén a törvényes képviselő nyújthatja be a kérelmet. Az igazoláshoz

Fotó: Tóth Tibor

Fotó: Tóth Tibor

mellékletként csatolni kell többek között a pályázat kiírását, közzétételét követően megszerzett érvényes vezetői engedély másolatát, valamint az oktatási és vizsgadíjak megfizetéséről szóló igazolást és számlát.

GYÓGYÁSZATI SEGÉDESZKÖZÖK BESZERZÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

Erre az nyújthat be pályázatot, aki átmeneti vagy végleges egészségkárosodással, fogyatékossgal él, és akinek orvosi javaslat alapján gyógyászati segédeszköz használata szükséges. A támogatott gyógyászati segédeszközök között van például a hallókészülék, a szemüveg, a vérnyomásmérő, a vércukorszintmérő, a járókeret, stb. Egy jelentkező legfeljebb három darab segédeszköz beszerzésére pályázhat, egy alkalommal. A támogatás a vételár felét fedezi, maximum 50 ezer forintig.

FOGSZABÁLYZÁSI TÁMOGATÁS

Ez a támogatás – az általános feltételek teljesülése mellett – akkor vehető igénybe, ha a fogszabályzást az I. kerületben területi ellátási kötelezettséggel rendelkező, a kerület közigazgatási területén kialakított, meghatározott fogorvosi körzetben fogorvosi alapellátást nyújtó fogorvos végzi. Pályázónként egy készülék vásárlását támogatja az önkormányzat. A támogatás mértéke a készülék árának megfelelő összeg, de legfeljebb 50 ezer forint.

FOGPÓTLÁSI TÁMOGATÁS

A rágóképesség helyreállításához szükséges fogpótlás támogatását szintén csak akkor finanszírozza a helyhatóság, ha a beavatkozást végző fogorvos megfelel az előző pontban részletezett kritériumoknak. Egy pályázó csak egy fogpótlási eljárásra, beavatkozásra, egy alkalommal pályázhat. A támogatás a fogpótlás költségét, de legfeljebb 150 ezer forintot fedez.

A fenti három támogatási formára az alábbi dokumentumokat szükséges csatolni:

- ◆ Orvosi/fogorvosi igazolás a szükségességről (30 napnál nem régebbi);
- ◆ Számla másolata a megvásárolt eszközről;
- ◆ Jövedelemigazolások a pályázatot megelőző hónapról.

Fontos, hogy a 18. életévüket nem betöltött gyermekek számára a törvényes képviselő nyújthatja be a pályázatokat.

Tari Tamás – Kuthi Áron

A pályázati feltételek további részleteiért látogassanak el a Budavári Önkormányzat honlapjára, ahol a Rólunk menü Pályázatok pontjában található több felvilágosítást. Telefonon az Ügyfélszolgálati Iroda (06-1/458-3030, 06-1/458-3025), illetve a Szociális és Intézménytámogatási Iroda (06-1/458-3000) munkatársai tudnak bővebb felvilágosítást adni.

Ökumenikus imahét a kerületben is

Január 19. és 26. között az országos ökumenikus imahéthez csatlakozva a budavári keresztyén felekezetek is hívták imádkozni az egyházak egységéért a Krisztus-hívőket. Elsőként a Szent Anna plébániatemplomban Bedkovics Péter református lelkész hirdetett igét. A Fő utcai Szent Flórián görögkatolikus templomba Péter Zoltán evangélikus lelkész, a Margit körúti ferences templomba Szabó B. András evangélikus lelképásztor, míg az Alsó-krisztinavárosi templomba Debreczeni András görögkatolikus káplán látogatott el. A Szilágyi Dezső téri református templomban Tampu-Ababei József, míg a Bécsi kapu téri evangélikus templomban Forgács Balázs katolikus papok tartottak misét.

Január 25-én szombaton a Budavári Nagyboldogasszony templomban egy

Fotó: Vármegye

A kerület felekezeti vezetői a Mátyás-templomban. Jobbra Fodor Artur alpolgármester

közös imádság is volt, ahol Dr. Fabinyi Tamás evangélikus püspök hirdetett igét. Az eseményen a Budavári Önkormányzat képviselőjében Fodor Artur egyházügyekért is felelős alpolgármester is részt vett. A rendezvénysorozat lelki és szelle-

mi útmutatását idén az észak-olaszországi besei monasztikus közösség állította össze, hangsúlyt fektetve az első ökumenikus (niceai) zsinat 1700. évfordulójára, kiemelve a keresztyén egyházak közös örökségét.

Kuthi

Átláthatóbbá válik a kerületi parkolás

Korlátozzák, mennyi gazdálkodói és szolgálati várakozási engedély adható ki

Módosította az I. kerületi parkolási rendeletet a budavári képviselő-testület idei első, rendkívüli ülésén. A döntést az indokolta, hogy pontosítsák a gazdálkodói és szolgálati várakozási hozzájárulások jogosultsági körét és díjkezdményeit, és egyértelművé tették a kizárólagos várakozóhelyek kijelölésére vonatkozó szabályokat. A rendelet átdolgozására a közlekedésszervezési szempontokon túl azért is volt szükség, hogy átláthatóbban működjön a közterületi várakozás.

Fazekas Csilla alpolgármester az ülésen azt mondta: a korlátozásra azért van szükség, mert korábban kétszer annyi parkolási engedélyt adtak ki, mint ahány várakozási hely van a kerületben, méltányosság alapján pedig gyakorlatilag bárki kaphatott parkolási engedélyt, így a helyiek nehezen vagy nem találtak otthonuk közelében parkolóhelyet. A kerületi parkolási rendszert azért kell módosítani, mert a Fővárosi Közgyűlés tavaly több ponton módosította a vonatkozó szabályokat, és a kerületi rendeletnek meg kell felelnie a fővárosi szabályozásnak.

KORLÁTOZZÁK A KIADHATÓ ENGEDÉLYEK SZÁMÁT

A gazdálkodói várakozási hozzájárulás esetében a jogosult gazdálkodók 30 szá-

Fazekas Csilla alpolgármester a testületi ülésen *Fotó: Vadnai Szabolcs*

zalékos kedvezményt és korlátozás nélküli várakozási lehetőséget kapnak az önkormányzati és bizonyos fővárosi tulajdonú várakozóhelyeken. A 2024. december 31-ig hatályos fővárosi szabályozástól eltérően csak korlátozott számú hozzájárulás igényelhető azon cégek számára, amelyek székhelye, telephelye

a várakozási övezetben van, és üzem-bentartói a megjelölt járműveknek. A kiadás feltétele a költségtérítés megfizetése és az ingatlanhoz kötődő, lejárt helyi adótartozás hiánya. A szolgálati várakozási hozzájárulás és a budai Vár védett övezetében a szolgálati behajtási-várakozási hozzájárulás jogosultjainak köre módosult.

A módosítás szabályozza az önkormányzat tulajdonosi hozzájárulása kiadásának feltételeit a kizárólagos várakozóhely kijelölésére, legfeljebb az ingatlan közterülettel határos homlokzata hosszának mértékéig. A polgármester kérelemre, legfeljebb 6 hónappal a budai Vár védett övezetében parkolási engedéllyel rendelkezők számára kerületi várakozási hozzájárulást adhat ki olyan vári építkezési beruházás idején, amely egyidejűleg legalább 30 közterületi várakozóhely használatát korlátozza.

NÉGYMILLIÁRDOT KAP BUDAVÁR

Döntöttek a képviselők a fővárosi és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető, idei bevételekről – ez főként a helyi iparüzési adóból származó bevételek felosztását jelenti –, e címen mintegy négy-milliárd forint illeti meg az I. kerületet.

Schmidt Gábor

Rendet tesznek a Dózsa György téri buszkáoszban

Fotó: Nagy Mihály

A turistabuszok okozta kaotikus közlekedési helyzetek megelőzése érdekében a budavári közterület-felügyelet minden szombaton és vasárnap 10-15 óra között szolgálatot lát el a Dózsa György téren, munkájukat rendőri jelenlét is segíti – jelentette be Böröcz László polgármester. Számos panasz érkezik az önkormányzathoz a sűrűn érkező buszok okozta hétvégi káosz miatt. A polgármester rámutatott: az előző városvezetés, élén V. Naszályi Mártával nem tett semmit a megoldás

Szilágyi András, az Önkormányzati Rendszer vezetője, Böröcz László polgármester és Gulyás Gergely Kristóf képviselő egyeztet a Dózsa György téri buszparkolóban

érdekeiben, hanem hagyta eszkalálódni a problémát. Most a közterület-felügyelők és a rendőrök nemcsak a buszok szabályos megállását, hanem a közlekedés folyamatosságát is biztosítják. A szabálysértőkkel szemben a hatóságok megteszik a szükséges lépéseket és bírságnak.

Böröcz László kiemelte: a végleges megoldás az lenne, ha megszűnne a Dózsa György téren a buszparkoló. Ennek érdekében megkezdte a tárgyalásokat Karácsony Gergely főpolgármesterrel, a terület ugyanis a fővárosé. „A Fővárosi Önkormányzattal történő megegyezésig és a végleges megoldás kialakításáig fenntartjuk a felügyeleti jelenlétet” – tette hozzá. **SG**

Emelkedik a budavári pedagógusok és az önkormányzati munkavállalók bére is

Február elején az I. kerületi óvodákban és bölcsődékben dolgozó pedagógusok már az az emelt béreket kapják – közölte a budavári önkormányzat. Mint írják: „Önkormányzatunk a kormány által elrendelt pedagógus-béremelés újabb ütemét végrehajtva biztosít többletet az óvodapedagógusoknak és a pedagógus diplomával rendelkező bölcsődei kisgyermeknevelőknek. A »Pedagógus I.« fokozatban dolgozók számára 21,4 százalékos, míg a »Pedagógus II.« és a meszterpedagógus fokozatban lévők számára 21,2 százalékos emelést biztosítunk.”

A tájékoztatás szerint a pedagógusok ismételt béremelése jelentős előrelépés, amelynek fedezetét a kormány biztosítja. „Elkötelezettek vagyunk minden munkavállalónk megbecsülése iránt, ezért folyamatosan egyeztetünk az önkormányzati intézmények és cégek vezetőivel a 2025-ös keretéről. Átlagosan

Fotó: Vadnai Szabolcs

Böröcz László polgármester a közterület-felügyeleti kollégákkal is egyeztetett

közel 13 százalékos önkormányzati bérfelvezetést tervezünk. Célunk, hogy február közepéig olyan költségvetést fogadhasson el a képviselő-testület, amely

biztosítja a hatékony és gazdaságos működést, valamint valóban az I. kerületiek érdekeit szolgálja” – derült ki a közleményből.

Várnegyed

Barokk templomban kezdődött az Albert Schweitzer Emlékév

Megtelt a város egyik legszebb barokk temploma, a Fő utcai Szent Ferenc Sebei Templom január 14-én, ahol Albert Schweitzer születésének 150. évfordulója előtt tisztelgett az orgonaművész ikerpár, Dr. Tóth-Vajna Gergely és dr. Tóth-Vajna Zsombor jótekonysági koncertje. A zenészek és a Nobel-békedíjas világhírű orvos közötti kapcsolat az orvoslás és az orgonaművészet párhuzamos jelenléte. A koncert az orgonaművész szellemiségéhez méltó zenei válogatást kapott: Mozart, Händel és Bach műveit szólaltatták meg szólóban és négykezes átíratban. A 120 éves orgona az elektromosság teljes nélkülözésével, kézfűjtató használata mellett varázsolta el a jelenlevőket.

Az afrikai gyógyítóként ismert Albert Schweitzer orvos, teológus édesapja protestáns lelkipásztor volt, ezért 9 éves kora óta a parókia orgonáján játszott. A Francia Kormányosztöndíjasok Egyesületének támogatásával létrejött koncerten széleskörű diplomáciai jelenlét mellett Bogay

Katalin, a Magyar ENSZ Társaság elnöke, Fodor Artur és Fazekas Csilla az I. kerület alpolgármesterei is megjelentek. A hangverseny bevétele a Budavári Szociális és Gyermejköltségtérítési Központ munkáját, illetve az I. kerületi rászoruló családokat segíti.

Sz. É.

Emléktáblát kap a híres vendéglátós

A Budavári Önkormányzat képviselő-testülete január 23-ai rendkívüli testületi ülésén egyhangúlag fogadta el azt a javaslatot, hogy az Iskola utca 36. szám alatti épületet Rajkai Mihály (1835–1912) tiszteletére emléktáblával jelöljék meg. A Víziváros köztisztviselői álló vendéglőse 1899-ben építtette a házat, amely ma is leszármazottai tulajdonában áll. Az egykori Isolabella helyén ők működtek itt 2024 óta a Rajkai Espresso.

A Rajkai család meghatározó szereplője volt Budavár vendéglátóiparának. Már az 1800-as években is több népszerű vendéglátóhelyük működött itt.

„Tavaly ükunokái, Unk Emília és Unk János kérelemmel fordultak az önkormányzathoz, hogy emléktáblát helyezhessenek el a házon. A Budavári Önkormányzat pedig minden olyan kezdeményezést támogat, amely hozzájárul kulturális örökségünk megóvásához és méltó ápolásához” – nyilatkozta Böröcz László polgármester.

TT

Közösségépítés művészekkel együtt

Böröcz László: a művészek fontos alkotóelemei a kerület életének

Fotó: Vadnai Szabolcs

A kerületi kulturális életről való közös gondolkodás jegyében hívta össze Budavár művészeit és kulturális szakembereit Böröcz László polgármester az önkormányzat aulájába január közepén. A beszélgetés fókuszában az állt, miként lehet a művészetek mentén erősíteni a lokális közösségeket. A találkozón több mint ötven alkotó – előadóművész, képzőművész, író, költő, köztük Kossuth- és Munkácsy-díjas hírességek, – valamint kulturális szervező vett részt. „Hiszem, hogy a művészet nemcsak gazdagítja mindennapjainkat, hanem össze is hozza az embereket. Ezért kiemelten fontos számunkra, hogy támogassuk az itt élő tehetségeket, és együtt formáljuk a kulturális életet” – fogalmazott a polgármester. **VN**

Új játékok érkeznek a Pom Pom játszótérre

Legkésőbb február végére fejeződhet be a Pom Pom játszótér felújítása, a jó idő függvényében akár hamarabb is – mondta a Várnegyednek Dobó István, a Budavári Játszótér Üzemeltető Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezetője. A Naphegy tér kedvelt, tematikus játszótérének az évek során elhasználódottak a játszóeszközök, viszont a következő hetekben új, látványos játékelemek érkeznek, és megújul többek között Gombóc Artúr háza, valamint cserélik a rekortán egy részét is.

A tematikus játszótér 2014-ben nyílt meg, ahol Pom Pom történetei és szereplői elevenednek meg a játékokon keresztül. Középen található Gombóc Artúr, Festéktüsszentő Hapci Benő és Madárvédő Golyókapkodó háza. A figurákat Sajdik Ferenc tervei alapján Peredy Zoltán és Jarosch Imre iparművészek készítették. A játszótér területe kör alakú, sok a csúszásra-mászásra alkalmas játék, a gyerekek például a Sivatag Hajójára hálón kapaszkodhatnak fel, és csúszdán távozhatnak. Az apróbbak bébihintát és kis rugós játékokat is használhatnak.

A bontás és a földmunka ideje alatt a játszótér zárva tart. A tavasz közeledtével már egy modern és biztonságos park várja majd a gyermekeket és a szülőket.

SG

Aki kutyát választ, az társat választ

Elsősorban a kerületi kutyásokat várja Angyal Zsolt, az Akela Kutyaiskola alapítója a január végén kezdődött előadás-sorozatára. Ám mint azt a kutyaviseelkedési szakértő a Várnegyednek elmondta, szívesen fogadnak bárkit, akit érdekel a felelős állattartás és a kutyák szocializálásának városi kérdései. „Fontos, hogy amikor kutyát választunk, akkor társat választunk, nem csupán háziállatot. Előadásainkon azt is megtanulhatják a leendő vagy a kezdő gazdik, hogy mire kell figyelni a kutyavásárláskor” – mondta a szakember. Három év alatt több ezren vettek részt a rendezvényeiken, az érdeklődés nem csökken, hiszen egyre többen válnak eb tulajdonossá, ahogy a kutyákkal foglalkozás tudománya is folyamatosan fejlődik. Sok vetülete van a városi eb tartásnak, kezdve a környezetünk tisztán tartásától a harcias kutyák szocializá-

lásán át a kisgyerek és az állat viszonyáig. A kutyás társadalom és az azt nem tartók kapcsolatának ápolása is lényeges, vagyis, hogy amennyire lehet, konfliktusmentessé tegyük az együttélést. Angyal Zsolt szerint a magyarok nagy kutyabarátok, és egyre divatosabb a kutyamentés is, amikor menhelyről hozzák el az állatot. Szerecsére a többségi társadalom is elkezdett a kutyásokhoz alkalmazkodni: szaporodnak a kutyabarát helyek és egyre kulturáltabbak az állattartás lehetőségei.

– Míg a belvárosban gyakoriak az olyan ölebek, mint a csivava, a yorkshire terrier, vagy a törpetacskó, addig Budán nagyobb testű vagy komolyabb energiával bíró ebeket találunk. Divatos kutyafajta a border collie, amely terelőkutya, így nagy a mozgásigénye, de meglehetősen intelligens és barátságos is. Újabban divatja van az agaraknak is, amelyek ugyan nagyobb kutyák, de nyugodt természetű, könnyen kezelhető, alkalmazkodó állatok – mutatott rá a Budapesten belül megfigyelhető trendekre a szakember.

A következő, február 25-i előadáson az egészség lesz a fókuszban: állatorvos mondja el, mit tehetünk azért, hogy tovább éljen a kutyánk, melyek a kötelező védőoltások, és melyek a leggyakoribb kutyabetegségek. Az előadáson ajándékok várják a résztvevőket. **Szilléry**

Fotó: Akela Kutyaiskola/Facebook

A magyar kultúra napját ünnepeltük

Közös tiszteletadásra gyűlt össze Budavár Önkormányzata szervezésében az ünneplő közönség a magyar kultúra napján, január 22-én Kodály Zoltán szobra mellett a Bécsi kapu melletti Európa Parkban. A megjelentek kultúránk, nemzeti értékeink, hagyományaink előtt fejezték ki tiszteletüket, amelyek évszázadokon át formálták és gazdagították magyarságunkat.

Az első kerület egy kincs – emelte ki beszédében Fazekas Csilla

Fotó: Vadnai Szabolcs

A Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola 11. osztályos diákjai, Sapszon Ferenc Kosuth-díjas karnagy, a Nemzet Művésze, a kórusiskola művészeti vezetője vezénylete mellett a résztvevőkkel közösen énekeltek el a magyar Himnuszt. Márai Sándor Füves könyvéből részletet olvasott fel Herceg Péter, a Nemzeti Színház színésze.

Betegség miatt Böröcz László polgármester távollétében Fazekas Csilla alpolgármester mondta el ünnepi beszédét a jelenlévőknek. Szavai szerint e jeles nap emlékeztet minket nemzeti identitásunk alapjaira, hiszen itt tisztelgünk Kölcsey Ferenc előtt is, aki 1823-ban e napon fejezte be a Himnusz kéziratát – emlékeztetett beszéde elején alpolgármester.

„Néhány lépésre innen, az Úri utcában találjuk Erkel Ferenc, a Himnusz megzenésítőjének egykori lakhelyét, tehát nem véletlen egybeesés csupán, hogy itt vagyunk és együtt vagyunk. Nemzeti kultúránk, értékeink, magyar hagyományaink közös tisztelete ötvöződik mindabban, amit Budaváron közösségként építünk és

megélünk. Az I. kerület számunkra olyan hely, ami otthona a művészeteknek, az épített örökség értékeinek és nemzeti emlékeztetünk velünk élő lenyomatának” – hangsúlyozta.

Elmondta, ezen a napon nemcsak emlékezés és az ünnepé, de közös gondolkodás, hogy miként építhetjük tovább a hagyományt. Kodály Zoltán gondolatait idézte, amely szerint minden nemzedék feladata, hogy újra és újra megszerezze és megóvja a magyar kultúra örökségét. „Ezt a nemes munkát nem tudjuk és nem is kívánjuk magunkban végezni. Elköteleztünk vagyunk abban, hogy támogassuk a helyi művészeket, kulturális közösségeket, szervezeteket” – fogalmazott beszédében Fazekas Csilla.

Hangsúlyozta, hogy a hagyomány és megújulás egyensúlya mentén oly módon épülhet tovább kerületünk, hogy közben egy pillanatra sem feledhetjük tradícióinkat, magyarságunk tiszteletét, nemzeti nagyságaink minket körülölelő emlékét. Arra kérte a Budaváron élő-

ket, hogy vegyenek részt minél több helyi programon. „Az I. kerület egy olyan közösség, ahol ismerjük a másikat, jó szívvel tudunk egymásnak köszönni az utcán, öröm lenne ezért találkozni a kulturális és művészeti élet színterein is” – emelte ki Fazekas Csilla.

Az alpolgármester felhívta a jelenlévők figyelmét Márai Sándor születésének 125. évfordulójára. „Áprilistól az író életét, irodalmi munkásságát és hagyatékát méltó módon bemutató sorozattal készülünk, nemcsak a budaváriak, de minden, a magyar kultúrát tisztelő érdeklődő számára. Nem túlzás, ha büszkén vállaljuk, hogy az I. kerület az egyetemes magyar kultúra bölcsője. Bármerre is fordulunk, lépten nyomon elsietünk egy emléktábla, vagy az épített örökségünk csodás valósága mellett. Bár itt élünk, dolgozunk, napjainkat elfedik a feladatok, ügyes-bajos gondjaink, ne felejtjük el, hogy fejünket felemelve nézzünk mindig körül. Az első kerület egy kincs. Olyan hely, amire minden magyar ember büszke, bárhol a világon. Közös felelősségünk, hogy megóvjuk, vigyázzunk lenyűgöző nagyságaira, csak úgy mint az apró szeleteire, és elevenen tartsuk minden pillanatban” – mondta Fazekas Csilla.

Az alpolgármester kiemelte, hogy fontos, hogy mindenki részesüljön Budavár közös kincséből. „Bízom benne, hogy ebben a munkában szövetségest találunk egymásban” – zárta ünnepi beszédét Fazekas Csilla.

Szilléry

Forrás: Bauer Eszter Facebook-oldala

Erkel Ferenc egykori otthona az Úri utcában. Itt Bauer Eszter kulturális tanácsnok és Fodor Artur alpolgármester koszorúzott

Ötven év az I. kerületiek egészségéért

Dr. Fejéregyházi István fél évszázados háziiorvosi pályájáról és tudományos munkájáról

Idén januárban búcsúzott az I. kerulettől dr. Fejéregyházi István háziorvos, aki fél évszázadot töltött a tabáni körzetben élők testi és lelki egészségének gondozásával. A felelősségteljes gyógyító 50 év után vonul nyugdíjba, ebből az alkalomból beszélgettünk a munkájáról, arról, hogy miben volt más az 1970-es évek egészségügye, milyen élményekkel búcsúzik Budavártól és hogyan készül a nyugdíjas évekre.

– Idestova ötven éve Budaváron gyógyít, itt is lakik esetleg az I. kerületben?

– Nem, ferencvárosi lakos vagyok, születésem óta ugyanabban a házban élek a IX. kerületben.

– Milyen út vezetett az orvosi pályához?

– Diákkoromban zenét tanultam, nagyon szerettem az irodalmat, a művészeteket, de ezek sajnos nem voltak megfelelő pályaválasztási lehetőségek, ezért az 1958-as érettségi előtt, majdnem kizárásos alapon választottam az orvosi pályát. Az a jó, hogy ebben a hivatásban a művészi és a technikai ambíciók emberei is megtalálják magukat. Az orvoslás nagyon sok teret enged az ember számára, és egyáltalán nem bántam meg, hogy ezt a szakmát választottam. A jónévű Fáy András Gimnázium után – egy év segédmunkával töltött kényszerszünetet követően – Szegeden kezdtem meg az egyetemi tanulmányaimat. Ezt követően kerültem a Budapesti Orvostudományi Egyetemre (*mai nevén Semmelweis Egyetem – a szerk.*), és itt végeztem 1965-ben, általános orvosi szakon.

– Az I. kerülettel hogyan került közelebbi kapcsolatba?

– Az egyetem után tíz évig egy belgyógyászati klinikán dolgoztam, ami nagyon jó iskolának bizonyult, mert sokszínű volt és sok, már a második világháború előtt is orvoslással foglalkozó kolléga dolgozott ott, akiktől rengeteget tanultam. Egy évtized elteltével viszont úgy éreztem, megrekedt a pályám. Fiatalon még nem volt a keresetem, és olyan pluszmunkákat vállaltam, mint az egyik kedvencem, az éjszakai ügyelet. Ez tulajdonképpen a háziiorvosi ügyelet, ami hozzá tartozik a gyakorló orvosi pályához. Az akkori igazgató engedélyével módomban nyílt arra, hogy az I. kerületben is dolgozzak. Sok kollégát helyettesítettem – akikkel később munkatársak lettünk –, és így tudtam meg, hogy megüresedett itt egy háziiorvosi állás, amit meg is pályáztam. Ez 1975-ben történt. Akkor még az Attila út 35. szám alatt működött a rendelő, 2021-ben költöztünk át ide, a 63-as szám alá. Mindig nagyon örültem annak, hogy az én körzetem a tabáni rész, ami különlegesen szép, és történelmi hagyományokban is bővelkedik.

„HÁLÁSAK LEHETÜNK, HOGY TUDÁSÁT A KERÜLETÜNK JAVÁRA KAMATOZTATTA”

Dr. Fejéregyházi István kollégánk és barátunk végleg szegre akasztja a fonendoszkópot. Hatvan év orvosi munka, hivatás és tapasztalat áll mögötte, amelyből 50 évet itt, az I. kerületben dolgozott háziorként. Hatvan év alatt az orvostudomány rengeteget változott, folyamatosan új és új tudást kellett befogadni és alkalmazni. Ma, amikor minden tudomány specializálódik, a háziorkos az orvostudomány polihisztorja. Fejéregyházi doktor 60 éves pályafutása alatt ezt a széleskörű, folytonosan megújuló tudást alkalmazta betegek gyógyítására. Megszámolni lehetetlen, hány embert gyógyított ez alatt a hat évtized alatt. Ha a munkája során betegek számára megnyert élet éveket nézzük, tán egy ezredév is kijönne. Tudjuk, hogy az orvos nemcsak pirulával és szikével, de jó szóval, empátiával, meghallgatással, tanáccsal is gyógyít. Ez többszörösen igaz Fejéregyházi doktorra, mivel háziorként megélhette, hogy „jelen van” a betegek életében. Különös tapasztalat – és ez csak a háziorkosi pályán adatik meg –, hogy egy családból akár négy-öt generációt is kezelhetett. Kerületünk hálás lehet e gazdag életpályáért, amelyet itt futott be István, hogy tudását és bölcsességét a kerületünk javára kamatoztatta.

*Dr. Bodroghelyi László főorvos
a Budavári Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatá
Szakorvosi Rendelőintézet vezetője*

– Miben más a háziorkosi munka, mint a klinikai orvoslás?

– Ügyelni természetesen a klinikán is kellett, de abban a környezetben sokkal súlyosabb esetekkel is találkozhatott az ember, mint háziorként. A körzeti ügyeletben ki kell menni lakásokra, ami sokkal szociálisabb és érdekesebb közeg, szélesebb látókört és sok újdonságot adott. A kezdet nehéz volt, mert a klinikán egy fiatal orvosnak több főnöke is van, akikkel mindent meg lehet konzultálni. Itt viszont kikerültem az élet sűrűjébe, egyedül, és szinte minden helyzetben magamtól

kellett döntenem. Ez a személyes felelősség egyben a legnagyobb kihívás is volt, amit ugyan nagyon szerettem, de évekig tartott mire megszoktam. Ma már sokkal egyszerűbb szakmai konzultációt kérni, akár olyan helyzetben is, amikor gyorsan kell döntenem, de a felelősség mindig megmarad. Másrészt nagyon fontos az orvos-beteg kapcsolat: minden háziorkosnak van egy stílusa, a betegek pedig idővel megismerik, megszokják az erényeit és a hibáit is, és így közös munkát tudnak végezni. Itt sokkal fontosabb, hogy az orvos megértse a beteget, ráhangolódjon a személyiségére, hogy megértse, kinek mi a problémája, és hogyan tud segíteni.

– Milyen benyomások érték először, amikor ide érkezett, illetve miben változott az elmúlt ötven évben az I. kerület és az egészségügyi munka?

– Fél évszázad alatt rengeteget változott a kerület, valamilyen előnyére, valamiben kevésbé. Kezdetben még sok olyan emberrel találkoztam, akik már jóval a háború előtt is itt éltek. Budainak lenni régen külön életstílus volt. Egy betegem mondta: egykor onnan lehetett megismerni a budaiakat, hogy mindig az úttest közepén mentek, mert ott sohasem volt jármű, ami akadályozza őket. De ötven évvel ezelőtt a világ is nagyon más volt. Például még egyszerűhasználatos fecskendők sem voltak. A fertőtlenítéshez úgy kellett kifőzni az akkori, fémből és üvegből lévő eszközöket a tűkkel együtt, amiket egy hordozható, henger alakú fémtartályban, parátuszban vittünk magunkkal. Nem voltak intenzív osztályok. Egy nyolc-tízgyás szobában egymás mellett feküdt az akut leukémiás az éppen haldokló infarktuszos beteggel, a neurotikus páciens a gyomorfekélyessel. A kardiológia kivételével szakvizsgálatok, vagy szakrendelések sem voltak – a röntgent kivéve a modern képalkotó vizsgálatok is hiányoztak –, ez a rendszer csak húsz-harminc éve alakult ki.

– A háziorkosi praxis mellett a tudományos munka terén is találkozhatunk a nevével. Milyen területen kutatott?

– Az egyetemi évek alatt sajnos nem tudtam jelentősebb tudományos munkásságot kifejteni. Viszont egy fél évet tölthettem az NDK-ban, az akkori keleti blokk legmagasabb színvonalú cukorbeteg intézetében. Miután Budavárra kerültem, külön próbáltam foglalkozni a cukorbeteg újdonságnak számítató oktatásával és nevelésével. Dr. Fövényi József akkoriban rendezte meg az első cukorbeteg klubot Budapesten, én pár hónapra rá már az I. kerületben is szerveztem egy ilyen, kéthavonta tartott összejövetelekkel, előadásokkal, bemutatókkal, tanácsadással, a legjobb szakemberek közreműködésével. Ez néhány évig működött, akárcsak a Maros utcai Szakrendelőben a cukorbeteg szakrendelése. Kapcsolatban voltam a szakterület hazai képviselőivel, kongresszusokra jártam, 1988-ban pedig egy rövid tanulmányom is megjelent a témában A cukorbetegség pszichoszomatikája címmel. Emellett a felülvizsgáló főorvosommal, dr. Németh Györggyel, a pszichoszomatikus betegségek nagy ismerőjével részt vettem egy Bálint-csoportban, majd az ő révén több mint tizenöt évig közreműködtem a Magyarországi Bálint Mihály Pszichoszomatikus Társaság munkájában, amelynek vezetőségi tagja is voltam.

– Illetve egy úttörőnek számítató orvosi szaklapban is közreműködött...

– Nagy élmény volt, hogy szakmai kapcsolatba kerülhettem Kopp Mária professzor asszonnyal. Én is besegítettem neki a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetében folyó munkába. Gyakorlatvezető is voltam, de itt szerkesztettük

Fotók: Körösi Tamás

1990-től az előbb a Végeken, később Mentálhigiéné és Pszichoszomatika címre keresztelt folyóiratot is. Az újságban olyanokkal foglalkoztunk, akik a társadalom perifériájára jutottak: szorongókkal, pánikbetegekkel, öngyilkos hajlamúakkal, rákbetegekkel, depressziósokkal, elmebetegekkel és mozgásszer- vi betegekkel. A szerzői paletta is színes volt, írtak bele pszichológusok, gyógytornászok, gyógypedagógusok, papok, bírók, de még börtönápolók is. Én ebben – Balassi Bálint nyomán – Végek dicsérete címmel indítottam irodalmi rovatot. Itt olyan magyar költők életét és verseit ismertettem, akik maguk is valahogy az élet perifériájára sodródtak, mint például Berda József, Lakatos Demeter, Gulyás Pál. A pszichoszomatikus szemlélet egyik alapvonása, hogy igyekszik összekapcsolni az ember racionális és az érzelmi életét. Sajnos a modern nyugati civilizáció kicsit egyoldalúan kiemeli a racionalitást, és nem foglalkozik az indulati, lelki vonatkozásokkal. Az volt a célom, hogy bemutassam ennek a két oldalnak az egységét. Az is fontos volt, hogy akkoriban nagyon sok erdélyi, felvidéki, délvidéki és kárpátaljai magyar orvos is olvasta ezt a lapot, és hozzájuk is eljuthatott egy kis szelet a magyar irodalomtörténetből.

– **A vallás is fontos szerepet játszik az életében. Milyen jelentősége van ennek egy orvos számára egy olyan korban, ami igyekszik szembeállítani a hitet a tudománnyal?**

– Igen, istenhívő katolikus vagyok, illetve tagja vagyok a Keresztény Orvosok Magyarországi Társasága ökumenikus szervezetnek. A vallás, a hit nagyon nagy segítséget jelent az életemben. A hit és a tudomány szembeállítása világnézeti, politikai dolog, hiszen nagyon sok orvos és más tudós is hívő ember volt. Számomra ez sosem jelentett dilemmát vagy akadályt, sőt, inkább segítség és támasz.

– **Melyik volt a legszebb élménye az I. kerületről?**

– A legszebb élmény egyértelműen a betegeim ragaszkodása. Ha azt éreztem, hogy egy kicsit tudtam segíteni, és nemcsak a gyógyulásban, hanem barátként is adhattam támogatást, és olyasvalaki lehettem, akire lehet számítani, támaszkodni. Ez a legnagyobb lelki ajándék. Persze, mindnyájan emberek vagyunk, van, amikor hibázunk, az nem mindegy, hogy ez milyen gyakran fordul elő. Összességében hálás vagyok a lehetőségért, hogy ennyi ideig dolgozhattam itt, és ilyen sok élményt, megerősítést kaphattam a betegeimtől.

– **Mik a tervei a nyugdíjas évekre?**

– Ez egy kicsit más életforma lesz, mint az eddigiek, de ennek is ugyanúgy kereteket kell szabni. Szeretek olvasni, zenét hallgatni, a művészetekkel, néprajzzal, történelemmel, vallási kérdésekkel foglalkozni, ezekre most több időm fog jutni. És természetesen a családi és baráti kapcsolatokat is többet tudom majd ápolni, amit már várok, hiszen mindig is társaságszerető ember voltam.

Tari Tamás

FIGYELEM!

A közegészségügyi helyzetre tekintettel Dr. Bodroghelyi László, a Budavári Önkormányzat Egészségügyi Szolgálatának főigazgató főorvosa az egészségügyi szolgálat kerületi intézményei területén elrendelte a kötelező maszkviselést. Az intézkedés visszavonásig érvényes.

Újra élettel telt meg az emléklakás: Böröcz László polgármester Simó József előadóművészt köszönti

Fotók: Vadnai Szabolcs

Borsos Miklós otthonában emlékeztek meg a művésztől

Borsos Miklós szobrász, grafikus, éremművész halálának 35. évfordulója alkalmával megemlékezést tartottak a művész Úri utcai egykori otthonában január 27-én. Az estet Czigány György Liszt Ferenc- és József Attila-díjas magyar író, költő, zenetudós vezette, aki fiatalon gyakorta megfordult a képzőművész lakásában. Mint az az eseményen elhangzott, a korábbi baloldali önkormányzati vezetés bezáratta az Úri utcában a szobrász emlékeit őrző lakást, viszont a Budavári Önkormányzat jobboldali képviselőinek javaslatára a testület 2022 utolsó testületi ülésén úgy döntött, hogy újra Borsos Miklós Emléklakásként fog működni az ingatlan.

A megemlékezésen Böröcz László polgármester, Fazekas Csilla és Fodor Artur alpolgármesterek, Bauer Eszter kulturális tanácsnok, valamint a művész szülőhelyéről, Nagyszebenből a HÍD – Szebeni Magyarok Egyesületének elnöke, Serfőző Levente is részt vett. Az emlékest előtt Borsos Miklós tisztelői, az önkormányzat képviselői, valamint a nagyszebeni küldöttség a Farkasréti temetőbe látogatott, hogy ott is tisztelegjen a korszakos képzőművész emléke és gazdag életműve előtt.

A Borsos Miklós Emléklakás (1014 Budapest, Úri utca 6.) ingyenesen látogatható szerdánként 10 és 18, valamint szombatonként 10 és 14 óra között.

-szilléry

Változik a lomtalanítás rendje

Átmeneti időszak után, 2027-től már csak gyűjtőpontokon lehet leadni a lomokat

Kétéves átmeneti időszakkal vezetik be Budapesten az új lomtalanítási rendszert: 2027. január elsejéig a kerületek dönthetnek arról, hogy lakosaik évente egyszer a jelenlegi módon, az utcára helyezhetik-e ki a hulladékokat, vagy az új módon, kijelölt gyűjtőpontokon adják le a lomokat. Budavár egyelőre marad a régi rendszer mellett.

Forrás: budavar.hu

Az új lomtalanítási rendszert 2027-től vezetik be, a lényege, hogy egy regisztrációs eljárást követően a házaktól évente egyszer ingyenesen elszállítják a lomokat. Addig az átmeneti időszakban a kerületek dönthetik el, hogy a jelenlegi módon folyjon-e tovább a városrészben a lomtalanítás, vagy csatlakoznak az új struktúrához, amelyben kijelölt gyűjtőpontokon elkülönítve adhatóak majd le a lomok.

A gyűjtőpontokat úgy jelölnék ki, hogy 800 méternél senkitől se legyenek messzebb. Ezek a helyeken kilenc különböző hulladéktípust elkülönítetten gyűjtenek majd, a tizedikként pedig a veszélyes hulladékokat is kezelnek. A lomtalanításkor a veszélyes hulladék kihelyezése jelen pillanatban illegális, és ezt az új rendszer bevezetésével – a szervezett körülmények közötti leadással – megszüntetnék. A gyűjtőpontok három napig lesznek nyitva, lehetőleg úgy, hogy az egyik nap hétfővégre essen. Az új rendszerbe belépő kerületek már az átmeneti időszakban is rászorultsági alapon meghatározhatják, hova men-

jenek ingyenesen elszállítani a lomokat. Azok, akik erre nem jogosultak, de valamiért nem vállalják, hogy gyűjtőpontra szállítják a lomot, díj ellenében kérhetnek elszállítást. Az a cél, hogy hosszútávon, tehát 2027-től évente egyszer mindenki számára ingyenes legyen ez a szolgáltatás.

Budapesten a lomtalanításkor 30-40 ezer tonna hulladék kerül az utcára, és az tszeretnék elérni, hogy ennek 80 százaléka újrahasznosítható legyen. Néhány kerületben – várhatóan négy-öt városrészben – ahol egyébként még a régi rendszerben marad a lomtalanítás lebonyolítása, ott is kialakítanak majd azért gyűjtőpontokat, hogy aki szeretné, ott adhassa le szelektíven a hulladékot. Érdemes tudni, hogy Budapesten jelenleg két Szemléletformáló és Újrahasználati Központ (SZÚK) működik, a XV., Károlyi Sándor u. 166. és a XVIII., Besence u. 1/A. szám alatt. Itt a lakosság díjmentesen leadhatja a feleslegessé vált vagy megunt, de más számára még használható tárgyait, eszközeit, például babakészletet, játékot, sporteszközt, bútort, könyvet, konyhafelszerelést vagy más lakberendezési tárgyat. A leadott holmikát bárki elviheti, ha kifizeti a csekély – tíztől tízezer forintig terjedő – tárolási, raktározási díjat. A központokban játékos, interaktív foglalkozások, tanórák keretében lehet tájékozódni a szelektív hulladékgyűjtésről. A központok oktatótermei az általános és középiskolák számára is látogathatók. Legfeljebb 35 fős gyermek- és diákcsoportokat fogadnak, bejelentkezni az edukacio@budapestikozmuvek.hu emailcímen lehet.

IDÉN MÉG MARAD MINDEN A RÉGIBEN

Budaváron 2025-ben a korábbi rend szerint zajlik a lomtalanítás. A Budavári Önkormányzat és a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. között még zajlanak az egyeztetések, az idej lomtalanítás várhatóan február végén, március elején várható.

SG

Rekordévet zárt a hazai turizmus

Továbbra is a Vár, a Halászbástya és a Mátyás-templom a legnépszerűbb látványosság

Tavaly minden korábbinál több, összesen 18 millió turistát fogadtak a magyarországi szálláshelyek. A budai oldalon továbbra is a Vár, a Halászbástya és a Mátyás-templom számít a leglátogatottabb látványosságnak. Budapest immáron világszinten a top desztinációk közé emelkedett, és mivel biztonságos, rendkívül sokféle programot és élményt kínál, a turizmus további bővülése, fejlődése várható.

A hazai turizmus új rekordéve volt a tavalyi, soha ennyien nem utaztak Magyarországra külföldről, soha nem pihent ennyi hazai vendég az országhatáron belül és soha nem keletkezett ennyi bevétel a szálláshelyeken – derül ki a Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) összesítése szerint. Tavaly a vendégéjszakák számának növekedése Magyarországon 150 százalékkal haladta meg az uniós átlagot, a versenytársakat minden mutatóban felülmúlta az ország. Tavaly minden korábbinál több, 18 millió turistát fogadtak a magyarországi szálláshelyek, ez 11 százalékos növekedés 2023-hoz képest, ezen belül 9,3 millió belföldi, és 8,7 millió külföldi vendég érkezett. A turisták által eltöltött 44,2 millió vendégéjszakán belül nagyjából 50-50 százalékos a belföldiek és külföldiek aránya.

Tavaly a főváros minden korábbit meghaladó, 24 százalékos növekedéssel csaknem 6 millió külföldi turistát vonzott. Budapesten – ahol a külföldiek által eltöltött magyarországi vendégéjszakák 60 százaléka keletkezik – a szolgáltatók bevétele 20 százalékkal nőtt.

A szálláshelyek bevétele országosan 2023-ban 906 milliárd forint volt, tavaly 1050 milliárd, ami 16 százalékos növekedés. A vendéglátóhelyek bevételei 11 százalékos növekedéssel érték a 2005 milliárd forintot. A nemzeti turizmusfejlesztési stratégia alapján a cél, hogy 2030-ra elérjük a 20 milliós vendégszámot és az 50 millió vendégéjszakát.

Budán továbbra is a Vár, a Halászbástya és a Mátyás-templom a legnépszerűbb turistalátványosság – mondta a Várnegyednek Kiss Róbert Richard turisztikai szakértő. Mint fogalmazott, a turisták imádják Budapestet, a magyar főváros immáron a legnépszerűbb célpontok közé emelkedett. Ennek az az oka, hogy Budapest sokféle élményt kínál, egyedülálló építészeti örökséggel rendelkezik, valamint széles gasztronómiai kínálatot nyújt. Kiemelkedő a zenei, azon belül is a komolyzenei kínálat, a jégbártól a csokimúzeumon át a szabadulósobáig számtalan progra-

TERMÉSZETES HULLÁMZÁS

Az idegenforgalmi ágazatban – mint általában minden más üzleti szektorban – a kereslet és kínálat hullámszerűsége diktálja a változásokat. Jellemző folyamat az, amit épp most tapasztalunk, hogy az egyre több látogatóra a piac több, kisebb-nagyobb hotel nyitásával reagál az egyre nagyobb bevétel reményében. A feljebb kúszó árakat idővel viszont kevesebben tudják megfizetni. A több szálláshely aztán túlkínálatot hoz magával (túl sok hotelszoba, vagyis egyre alacsonyabb kihasználtság), így a szálláshelyek kénytelenek egymásra licitálva árat csökkenteni. Ami aztán megint több látogatót indít útnak az adott desztináció irányába.

Fotó: Tóth Tibor

Fotó: Körösi Tamás

mon lehet részt venni. Fontos, hogy Magyarország és fővárosa biztonságos úti célnak számít. A szakértő szerint mindezen összetevők miatt a továbbiakban is várható a turizmus fejlődése.

TURISTATÖMEGEK

A túlturizmus – bár a világ számos pontján, például Spanyolország egyes nagyvárosaiban komoly problémát okoz a helyben lakóknak – Budapestet egyelőre nem fenyegeti, mert a magyar fővárosban nem kis helyre koncentráltan található a látványosságok, mint például Prágában, ahol egy nagyobb sétával minden bejárható, amit látni érdemes.

A túlturizmus negatív hatásai mindazonáltal már érezhetőek az I. kerületben mint kiemelt turisztikai helyszínen. Erre megoldást jelenthetnek a szervezett vagy időben elnyújtott túrák. Valamint nem ördögtől való gondolat egyes látványosságokért belépődíjat szedni. A szakértő szerint fontos, hogy a turisztikai bevételekből a helyiek is részesüljenek. „Jó, hogy inkább ezen kell most gondolkodni Budapesten, mintsem azon, hogy miért nem jönnek a turisták” – jegyezte meg.

Schmidt Gábor

ITT LAKUNK

BUDAVÁRRA NAGY-BRITANNIÁBÓL ÉS AMERIKÁBÓL JÖN A LEGTÖBB VENDÉG, A JAPÁNOK ÉS A KÍNAIAK LEMARADTAK

Összesen 309 ezer vendég érkezett Budapest I. kerületének szálláshelyeire 2024-ben, ami húsz százalékkal magasabb a 2023-as adatokhoz képest. A vendégéjszakák száma pedig elérte a 706 ezret, amely tizenöt százalékkal több a megelőző év eredményénél – tájékoztatta a Várnegyedet a legfrissebb statisztikákról a Magyar Turisztikai Ügynökség.

A külföldi utazók adták az I. kerületi szálláshelyeken regisztrált vendégek és vendégéjszakák számának több mint háromnegyedét, 78 százalékát is. Összesen 269 ezer külföldi vendég – az előző évhez képest 22 százalékkal több – választotta a budavári szálláshelyek valamelyikét, ahol összesen 620 ezer vendégéjszakát töltöttek. Ez tizenhat százalékkal szárnyalta túl a 2023-ban mért értéket.

A nemzetközi vendégéjszakák közül a legtöbbet (71 ezret) az amerikai vendégek töltötték az itteni szálláshelyeken, Nagy-Britanniából 67 ezren, Németországból 49 ezren, Olaszországból 40 ezren érkeztek, további 38 ezer pedig kínai vendég volt.

A belföldi utazók száma is emelkedett, ám kisebb mértékben: a kerület szálláshelyei 40 ezer – az előző évhez képest hét százalékkal több – hazai vendéget üdvözölhettek. Az I. kerület idegenforgalmi szálláshelyei 87 ezer hazai vendégéjszakát regisztráltak, 11 százalékkal többet, mint 2023-ban.

A kerület szállásadóinak bevételei markánsan felülmúlták az előző évit: 2024-ben ez 25,9 milliárd forint volt, ami 14,6 százalékos növekedést jelent az előző esztendőhöz képest. Budapest teljes szálláshelyi bevételeinek 5,7 százaléka realizálódott a kerületben.

Szemle a Halászbástya lépcsőjénél

Január közepén szemlét tartott a kerületi polgárőrség és a rendészet a Halászbástya Csónak utcánál induló lépcsője mellett, ahol a támfalban húzódó járatba korábban feltehetően hajléktalanok vették be magukat. A bejárást bejelentés előzte meg, helyi lakosok arról számoltak be, hogy a járatból füst árad. A kerületi hatóságok képviselői a Duna-Ipoly Nemzeti Park szakértőivel együtt léptek be a lépcsős alagútba, amelyet először az úgynevezett futáralagútként azonosítottak, de mint kiderült, ez nem áll összeköttetésben a Vár alatt húzódó barlangrendszerrel. A mintegy tizenöt méter hosszú, kis helyiségben végződő alagútban a haj-

léktalanok rengeteg szemetet hagytak. A szakemberek lezárták a felfeszített, nyitva álló vasrácsot. A bejáráson lakatot tettek a Hunyadi János úti, a Donáti utcai buszmegállóval szemközti, szintén vasráccsal védett boltív alatti helyiségre is, ahol szintén hajléktalan emberek húzódhattak meg, jelentős piszkot hagyva maguk után.

A szemlén részt vett Hegedűs György, a Budavári Polgárőrség elnöke, Szilágyi András, a Budavári Rendészet vezetője, és Dobó István, az önkormányzati játszótér-üzemeltető cég ügyvezetője, valamint a testületek több alkalmazottja is.

K. Á.

A művet az árázással is megtisztelik

A Stádium Antikváriumba Japánból is betérnek, a vendégek jó részét a vonat hozza

2004 óta várja a vásárlókat a Déli pályaudvar kerengőjén a nevében és szellemiségében is Széchenyi István munkássága előtt tisztelgő Stádium Antikvárium. Bakonyi-Kissné Angyalosi Zsuzsanna és Bakonyi-Kiss Imre családias hangulatban, nyugdíjasként vezeti a talpalatnyi könyvbirodalmat. A mindig kedves és segítőkész tulajdonosokkal a bolt történetéről és a könyvszakma rejtelseiről beszélgettünk.

A Déli pályaudvar kerengője ma már sajnos nem emlékeztet az egykori pezsgő közösségi térre, a valamikori karácsonyi vásárok helyszínére, az elhagyott helyiségek lehangoló látványt nyújtanak. Szinte hihetetlen, hogy épp egy könyvesbolt állja még itt a sarat. A Stádium Antikvárium körül rég megüresedtek az üzlethelyiségek, romos lett a környék, ám a könyvesbolt ma is a nyugalom kis szigete. A takaros üzlet küszöbét átlépve szinte kézzelfoghatóvá válik az érzés: e falak között minden rendben van a világgal. A polcokról pedig biztatóan tekint ránk a sok könyv: nyugodtan vegyél kézbe.

FELTÁRUL AZ ISMERETLEN MŰLT

„Eredetileg mindketten közigazdászok vagyunk” – meséli Bakonyi-Kissné Angyalosi Zsuzsanna, aki elárulja, hogy férjével nagyjából ötven éves korukig tevékenykedtek az eredeti szakterületükön. „Ugyan az érdeklődési körünk kicsit más, engem mindig a szépirodalom és a versek vonzottak, a férjemet inkább a történelem, de a könyveket mindketten imádjuk.”

Bakonyi-Kiss Imre volt kettejük közül a nagy antikváriumjáró és könyvgyűjtő. „Az első munkahelyem 1971-ben a Révay utcá-

ban volt, az Andrássy út sarkán pedig volt egy nagyszerű, régi antikvárium, ahová jövet-menet benéztem, és elcsábított a könyvek birodalma” – fogalmaz házigazdánk, aki saját bevallása szerint a családalapítás miatt kicsit félretette a szenvedélyét, ami a rendszerváltás körül újult erővel lépett vissza az életébe: „A nyolcvanas évek végén a gyári könyvtárak felszámolásával nagy számú könyv jelent meg az antikvár piacon, de a családi könyvtárak mélyéről is előkerültek olyan, addig tiltott művek, amelyekről nem is hallottam, és egy teljesen más múltat, más világot tártak fel előttem, mint amit az iskolában tanítottak.”

A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

A könyvüzlet is a férj ötlete volt, amit az első fél évben egyedül vezetett, majd Zsuzsanna is csatlakozott a pult mögötti munkához. Amiben az igazi nehézség a beszerzés: vendéglátóink szerint különleges, ritka antikvár könyvet venni nehéz, eladni már gyerekjáték.

„Nem tartjuk magunkat igazi antikváriusnak, csak könyvszerető embernek” – fogalmaz Zsuzsanna, aki ugyanakkor kitér rá, hogy mielőtt belevágtak a vállalkozásba, elvégzett egy antikváriusi tanfolyamot. Férje hozzáteszi: „Mi nem vagyunk több generációs antikváriusok, de a vevőinket ismerjük, tudjuk, hogy ki mit gyűjt, és ezt ők is értékelik. Sokakkal már baráti viszonyban vagyunk.”

Fotók: Kőrösi Tamás

A vásárlók pedig szívükbe zárták a régi könyvek birodalmát, ami szerencsés helyen fekszik, hiszen a vasútnak hála az ország legtávolabbi pontjairól is érkeznek ide vevők. „A törzsvásárlóink ékszerdobozként szoktak hivatkozni az üzletre, ahol olyan kiadványokat is megtalálnak, amire nem is számítottak” – mondja Zsuzsanna. De a Stádium híre külföldre is eljutott: volt, aki Japánból zárandokolt ide, vagy Görögországból kereste fel a boltot.

FARKASTÖRVÉNYEK

A könyvesboltnak van honlapja, amin megtalálható egy változtatás az aktuális kínálatból, ez is segít felhívni a figyelmet az üzletre. A tulajdonosok szerint ugyanakkor az interneten keresztül történő könyvvásárlás megnehezíti az életüket, hosszú távon pedig a bolt bezárásához fog vezetni. Mint mondják: „Az internetes árverési oldalak, az utcai könyvvásárló helyek mind a régi típusú antikváriumok ellen hatnak.”

Zsuzsanna úgy véli: „Ha nekem is 300 forintért kellene kitennem egy Széchenyi István-kötetet, mert annyiért jutok hozzá, akkor ott kellene abbahagyni. Mert az annál sokkal többet ér. A művet kell megtisztelni azzal, hogy reális árat kérünk érte.”

AMIRE EGY GYŰJTŐ CSAK VÁGYHAT

A kínálat terén is szigorú elvek vezérlik a Stádiumot: hiába tudnának egy-egy könyvet akár sokszoros áron eladni, ha annak tartalma nem találkozik a bolt konzervatív irányvonalával, nem kerülhet fel a polcra.

„A kínálat túlnyomó része a saját ízlésünket tükrözi, de elég széles a spektrum: szépirodalmi, filozófiai, történelmi, földrajzi, természettudományos, orvosi könyvek és helytörténeti munkák közül válogathat, aki betér” – árulja el Zsuzsanna. Férje pedig mutat is nekünk gyorsan egy igazi különlegességet: egy, a múlt század első feléből származó budapesti térképgyűjteményt.

MÉGIS OLVASNAK A MAI FIATALOK

Bakonyi-Kiss úr elmosolyodik, amikor arra terelődik a szó, hogy a mai generációk egyre kevesebbet olvasnak: „Mi mindig megcáfoljuk ezt, mert ide járnak ám fiatalok, akik keresik a könyveket, és el is lehet velük beszélgetni róluk. Ők is rájöttek arra, amire én harminc évvel ezelőtt: hogy vannak olyan régi könyvek, amik a világ eddig nem látott szeletét mutatják meg.” Házigazdáink szerint különben sem panaszkodni kell, hanem mindenkinek a maga szintjén tenni azért, hogy többen vegyenek könyvet a kezükbe.

BIZONYTALAN JÖVŐ

A könyveknél csak a vásárlókat tartják nagyobb becsben. „Olyan emberekkel van alkalmunk megismerkedni, akiket tisztelünk és szeretünk.” Élményekből pedig nincs hiány. Zsuzsanna mai napig a legszebb emlékként őrizz néhány különleges találkozást: „Egyszer csak kinyílt az ajtó, és belépett Kányádi Sándor, aki másfél órát elidőzött nálunk, én pedig tátott szájjal hallgathattam. Nem is vásárolt semmit, csak benézett, de számomra hatalmas élmény volt. De hasonló módon keresett fel minket fiatalokom egyik kedvenc írója, Tamás Menyhért, aki egy időben rendszeresen járt ide.”

Bár a Stádiumnak eddig sikerült elkerülnie a környező boltok sorsát, a tulajdonosok szerint már csak nehezen tudnak talpon maradni. A legfőbb gondjuk a magas bérleti díj, Zsuzsanna pedig bevallja: szégyelli, amikor magyaráznia kell a környéken uralkodó áldatlan állapotokat a nem idevalósiaknak. A forgalom csökkenését részben a környék elhanyagoltságának a számlájára írják. Szomorúan mondják, hogy az üzlet igazából már nem tartja el önmagát, és a nyugdíjükből kell toldozniuk-foldozniuk a hiányokat, ameddig erre van lehetőségük.

Tari Tamás

Célegyenesben több vári újjáépítés

Idén több, jelentős újjáépítési projekt is befejeződhet a Várnegyedben. A Nemzeti Hauszmann Program keretében 2015-től újjászülető épületek közül két helyen már csak a belső terek kialakítása van hátra.

A beruházások sorában a legjobban mindenképp a Szentháromság tér és környéke áll: a tér és a Szentháromság utca sarkánál már áll a Budapest 1944–45-ös ostroma során elpusztult három, XVIII–XIX. századi lakóházat történelmi hűséggel idéző épületegyüttes. A terület az ostrom után üresen állt, majd 1981-re felépült rajta az úgynevezett diplomataház, a későbbi, 2022-re lebontott Burg Hotel. Az épület zsalus betonelemeivel márkáns módon vállalta, hogy nem illeszkedik a polgárváros házaihoz, emiatt mindig is ellentmondásos volt építészeti megítélése. Azonban a RAPA Architects munkájának hála fotódokumentációk alapján a régi részletek hű rekonstrukciója valósult meg. A Szentháromság tér 6. szám alatt meg már csak a hivatalos átadásra vár a Pénzügyminisztérium palotája, amelyet a Belügyminisztérium vesz birtokba.

A Vöröskereszt Egylet egykori Dísz téri székháza is már kulcsrakész állapotban várja, hogy betölthesse új funkcióját. A Honvéd Főparancsnokság kilátóként újraálmódott kupolája is formát ölt az állványzat alatt, a háború után torzóvá visszabontott földszinti részről pedig már eltűntették az ostrom sérüléseit. Az épület hátsó, Szent György tér felé eső traktusán pedig folyik az egykori Honvédelmi Minisztériumot csupán megidéző homlokzat felépítése. A várakozások szerint a munkálatok 2026-ban fejeződhetnek be.

A Szent György téren álló József főhercegi palotán – amelyet az Alkotmánybíróság új otthonának szánnak – és a Budavári Palota északi szárnyán is gőzerővel dolgoznak, bár egyelőre döbbenetes látvány, hogy ez utóbbi épületrészt szinte teljesen viszabontották. Mindkét projekt befejezése jövőre várható. A tervek szerint idén kezdődik a Szent György tér felújítása, és elkészül a dunai oldalon kanyargó Keleti felvezető út. **-tari**

Fotók: Kőrösi Tamás

Ezen kupon felmutatásával minden I. kerületi lakos

50%-OS KEDVEZMÉNYRE JOGOSULT A PASHA CAFE ÉTEL- ÉS ITALKÍNÁLATÁBÓL

*A kedvezmény igénybevétele ezen kupon felhasználásával a Pasha Cafe teljes nyitvatartási ideje alatt igénybe vehető és egyszerű vásárlásra vonatkozik.

Szeretettel várjuk Önöket!

A kupon felhasználható: 2025. március 1-ig.

Ó, az a drága Philadelphia!

Az életem egy darabja omlik el a Philadelphiával és félek, hogy ez szimbolikus – így kesergett a Kis Ujság 1935. szeptember 8-i számában Szabó Dezső, miután bezárták kedvenc kávéházát, második otthonát, a Philadelphiat. A kerülethez sok szállal kötődő író pont nyolcvan éve, 1945 elején Budapest ostroma alatt hunyt el 65 éves korában. Éhségtől is legyengült szervezetét könnyen ragadta magával a halál, amit valószínűleg tüdőgyulladás okozott.

Mit tudhatott az Alagút utca 3. szám alatt üzemelt, Horvát-kerttel szemben lévő Philadelphia, ahol Szabó saját bevallása szerint a Karácsony Kolozsvárt című regényének nagy részét is megírta, és ami kedvelt helye volt politikusoknak, katonatiszteknek vagy épp színészeknek is? „A nyári zöldvendéglők mulatósabb kedvű vendégeinek békeidő óta tradicionális kikötője volt éjjel után a csendes Philadelphia, ahova betértek még egy konyakra, vagy feketére. A nappali közönségnek, a békés budai bácsiknak és a csendet kedvelő íróknak is igen fog hiányozni a Philadelphia, amelyet úgy szerettek és amelyet most szintén elért a budapesti kávéházak végzete. Kedves színfolt tűnik el vele a Krisztinából, amelynek egyetlen kávéháza volt” – olvashatjuk Hesz Ferenc cikkében.

A kávéházhhoz köthető Rakoszy-Pötör Gyula ámokfutása is. Az Esti Kurir 1925 márciusának idusán cikkezett róla, hogy „a szőke, mélyszemű, beesettarcú és rossznézésű nyurga fiú” kettős életet élve Császár György néven nappal pincérként dolgozott a Philadelphiában, ám „éjszaka lakásokat fosztogat, hiszékeny nők közelébe férkőzik, azután kirabolja őket”. Egy ilyen esti szeánsz lett Leirer Amália végzete, akivel Teréz körüti lakásán végzett a fiatalember. A korabeli hírek szerint aztán – ahogy arról a korabeli lapok beszámoltak – Pötör a morvaországi Sternberg községben öngyilkos lett: egy revolverrel végzett magával az ágyban.

Az Alagút utca egykoron római kori szarkofágot is őrzött. Havas Sándor, a fővárosi régészeti bizottság elnöke írta 1883-ban az Archaeológiai Értesítőben, hogy a kőkoporsóra az „Alagút-utca déli oldalán, azon út szélén, mely a déli vaspálya rakodó udvarára vezet” találtak rá helyi munkások, miközben a hegyoldalba házhelynek való helyet vágatott be a telek tulajdonosa, a szőlőhegy, illetőleg az abba vájt négyszög déli vonalán. Az esetet a szemfüles és a lelet súlyát érzékelő Lernbacher fővárosi gazda jelentette Havasnak, leállítva a szarkofág körülötte munkálatokat, amíg azt a régész urak meg nem tekintik. A bizottsági elnök szerint „durván faragott, szegénysorsú ember koporsójával lévén dolgunk, mely semminemű felirattal nem bír, semmi érdekes tárgyat az egy kis üveg csészén kívül nem tartalmaz; az egész lelet nem is érdemelne említést; maga az esemény azonban történelmi és Aquincum helyrajzi viszonyai tekintetében annyiban mégis nagy fontosságú, a mennyiben a lelet arról tesz tanúságot, hogy a hajdani Aquincum telepei messze lenyúltak délfelé, miről eddig tudomásunk nem volt.”

Két évvel korábban a Függetlenség apróhirdetési rovatában arról olvashatunk: „A Hungária fővárosi temetkezési egyesület azok számára, kik a folyó évi augusztus hó 14-én, a budai helyőrségi templomban megtartott zászlószentelési ünnepéről elmaradtak, kész tisztelettel jelenti, hogy a jövő hó első vasárnapján, azaz szeptember 4-én, délután 2-6 óra között, I. kerület (Krisztinaváros), alagut-utca 1-ső szám, a Schachner-féle ház II dik emeletén 7-ik szám alatt, utólagos szegbeverési (emlékhagyó) ünnepet rendez.”

Már nem csak a Philadelphia emlék, de az impozáns épület is, amiben állt. Ahogy az is csak megsárgult lapokból köszön vissza, hogy egykor a Magyarországi Tanítók Árvaházi Egyesülete vagy épp az Aquila Bicycle Club is az utcából intézte hivatalos közleményeit. Utóbbi 1898-ban „szűk családi körben osztotta ki az 1897. évi turadijakat (...) Szidanits Ferencz, elnök lelkes buzdító, illetve köszönő szavai oly hatással voltak a jelenlevőkre, hogy taglálásával egész reggelig foglalkoztak a sörös kancsók mellett.”

Körtvélyesi Csörzs

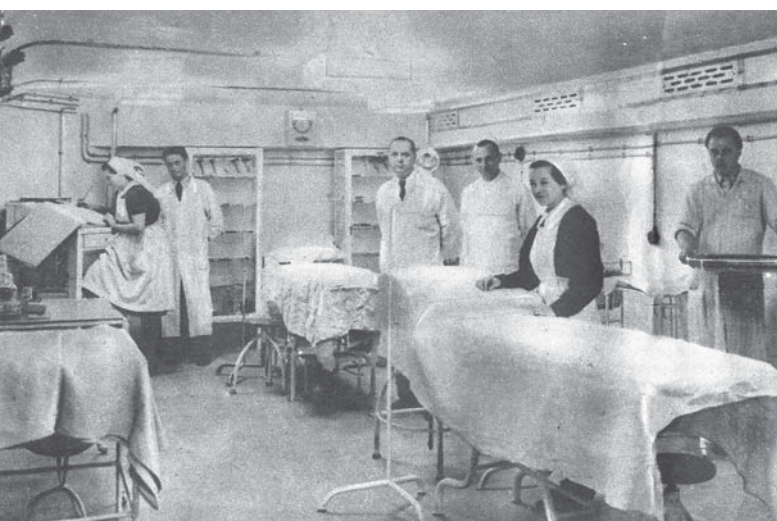
Korábbi
Utcamesék:

Így működött a Sziklakórház

Nyolcvan éve nyílt meg az óvóhelyként is használt föld alatti intézmény

1944-45 fordulója az egész magyarság számára tragikus időszak volt, a második világháború öldöklő harcai ekkor érték el Budapestet. A fegyveres konfliktus azonban már ezt megelőzően is számos áldozatot követelt, hiszen a fővárosra hosszú időn át hullottak a szövetségesek bombái. Az I. kerületben létezett egy egészségügyi intézmény, amely a legnagyobb vérzivatarban is példamutatóan látta el a sebesülteket. A Sziklakórház orvosai és ápolói önfeláldozó munkával, esküjükhöz híven gyógyították a katonákat, civileket, de bújtattak és segítettek üldözötteket is.

Az intézmény műtője igen modern volt a maga korában

A ma múzeumként működő Sziklakórház területén már a középkorban is éltek emberek barlanglakásokban. A Várhegy alatti barlangrendszert folyamatosan bővítették, az 1930-as években kezdték el feltérképezni, eleinte még csak turisztikai céllal. A második világháború közeledtével azonban óvóhelyeket, bunkereket és riasztóközpontot alakítottak ki a Várnegyed alatt. Ennek a rendszernek a részeként kezdték el 1939-ben megfeszített tempóban a Sziklakórház – hivatalos nevén a Székesfőváros Sebészeti Szükségkórháza – építését is. Mai árfolyamon számolva 2 milliárd forintért alakították ki a segélyhelyet.

Dr. Kovács István egyetemi adjunktus, vezető főorvos, hadisebész, a keleti front veteránja, illetve az beosztásában dolgozó mintegy 40 fős személyzet 1944 februárjában vehette birtokba az intézményt, amely a Szent János Kórház fennhatósága alatt működött. Az építményt eredetileg 60 fő elhelyezésére tervezték, ám az 1944-es bombázások miatt az ápoltak létszáma rohamosan növekedett. Az ostrom idején már több száz ember szorongott a kórtermekben, illetve a környező barlangokban. Maga a kórház a felszerelés tekintetében viszont modern és önellátó volt.

Dr. Kenderfi Gábor, a Szent János Kórház Fül-orr-gége és Szájsebészeti osztályának sebész szakfőorvosa a Katonásír Kutató és Ápoló Egyesület egy tavaly novemberi rendezvényén számos érdekességet árult el a személyzet életútjáról is. Kovács

A Sziklakórház 1944. február 23-án nyitotta meg a kapuit szükségkórházként

Fotók: Sziklakórház Atombunker Múzeum

István főorvossal kapcsolatban megjegyezte, hogy a kommunista hatalomátvétel után elővették rövid ideig tartó nyilas párttagságáért, zsidómentő tevékenységét ugyanakkor nem vették figyelembe. Helyettesét, dr. Seibriger András szintén frontot járt sebeszt a háború után börtönre ítélték gyógyító tevékenységéért. 1956-ban ismét itt működött orvosként, amiért a Kádár-korban ismét bebörtönözték, majd hosszú időre eltiltották hivatásától. Itt látott el önkéntes ápolónői szolgálatot több arisztokrata család nőtagja is: Horthy Istvánné gróf Edelsheim Gyulai Ilona, gróf Széchenyi Ilona, gróf Andrássy Ilona és báró Waldbott Mady.

A Sziklakórház sok ápolta a svájci üzletember, Friedrich Born jóvoltából menekülhetett meg, aki a Nemzetközi Vöröskereszt magyarországi megbízottjaként a szervezet hadikórházává nyilvánította az intézményt. A helyszínen ápoltak civileket, magyar és német katonákat; utóbbiakat zömében a német hadikórházban, az úgynevezett Feldlazarettben. Az oroszok a kitörés után hátramaradt teljes német kórházi személyzetet és betegállományt lemészárolták, a Sziklakórházban viszont – Born közbenjárásának hála – nem történt vérengzés. Később a Rákosi-rendszer sem feledkezett meg a Sziklakórházról: a kommunista államhatalom az '50-es, '60-as években, az atomháborúra készülve bővítette ki a komplexumot, ahol egy ideig oltóanyaggyár is működött.

Tari Tamás

DAL A BUNKER MÉLYÉN

Horthy Istvánné gróf Edelsheim Gyulai Ilona – az I. kerület díszpolgára – a 2018-ban, az Európa Kiadónál megjelent Becsület és kötelesség című visszaemlékezésében így ír a vöröskeresztes ápolói, illetve sziklakórházi élményeiről: „1942. március 4-én mentem be először a Vöröskeresztbe Andrassy Ilonával, megkezdve a házi betegápolási tanfolyamot. Később még többen csatlakoztak hozzánk, de mi négyen, Cziráky Alice, Waldbott Mady, Andrassy Ilona és én, majdnem mindig együtt voltunk. (...) Ebben az időben volt egy kis betegünk a Sziklakórházban, akit sosem fogok elfelejteni. Egy hat év körüli kis cigánylányt súlyos lábsérülésekkel hoztak be hozzánk. A kötözések nagyon fájdalmasak voltak, de ő bámulatos hősiességgel viselte. A figyelmét elterelendő, azt ajánlottuk neki, hogy kötözés alatt énekelje el nekünk a cigány dalt, amit a kórteremben már hallottunk tőle. Ezek után minden egyes kötözéskor lelkiismeretesen elkezdett énekelni. Kicsi szája legörbült a fájdalomtól, a sírhatnéktől, de csak énekelt tovább cigány nyelven (...). Ez a kis cigány dal – amelynek persze egy szavát sem értettük – lett a mi kórházi dalunk. Ha valamelyikünk bajba került vagy elszomorodott, mindjárt elkezdtük énekelni. (...) 1944 októberéig még mindennap bejártam a Jurányi utcába műtétekre, és a Sziklakórházba kötözni, de október 10-étől kezdve Miklóspapa (Horthy Miklós kormányzó) nem engedte, hogy Nicky (ifjabb Horthy Miklós – a szerk.) és én kimenjünk a várpalotából, nehogy a németek elfogjanak.”

MEGHÍVÓ

Megemlékezés Budapest ostromának
80. évfordulója alkalmából

Helyszín: **Városháza díszterme**
Időpont: **2025. február 12., szerda, 16.30**

Beszédet mond:
Böröcz László, Budavár polgármestere
Máthé Áron, a Nemzeti Emlékezet Bizottságának elnökhelyettese

Közreműködik:
Kriesch Barbara hárfaművész

A megemlékezés után lehetőség nyílik a Városháza alatt kialakított óvóhely megtekintésére. A férőhelyek korlátozott számban érhetőek el, regisztrálni ezen az e-mail címen szíveskedjenek: regisztracio@maraikult.hu. A részvétel csak visszaigazolós e-mail után biztosított!

Budapest drámai
katlancsatája

Nyolcvan éve, 1944 karácsonyától 1945 február közepéig földi pokollá változott Budapest: az Adolf Hitler német kancellár értelmetlen parancsa nyomán „erődítménnyé” avanszált magyar főváros a szovjet és a köpönyegforgató román csapatoknak „hála” csatatérré, majd romhalmazzá vált. A II. világháború egyik legnagyobb katlancsatájában élet-halál harcot vívtak egymással két pusztító ideológia hívei. Az első orosz páncélos 1944. november 3-án jelent meg Budapest határában, december 20-án pedig a Malinovszkij és Tolbuhin marsallok által vezetett 2. és a 3. Ukrán Front csapatai megindították közös, Budapest bekerítésére irányuló hadműveletüket. A harcokban nagyjából 38 ezer magyar és 41 ezer német katona vett részt védőként Karl Pfeffer-Wildenbruch SS-Obergruppenführer parancsnoksága alatt, illetve a neki alárendelt Hindy Iván altábornagy, Budapest katonai biztosa közreműködésével. December 26-án bezárult az ostromgyűrű a főváros körül, a támadók pedig folyamatosan morzsolták fel a védőket. A kilátástalan helyzet ellenére a katlanban rekedt erők visszautasították a szovjetek december 29-ei, megadásról szóló ajánlatát.

Forrás: Facebook

Az Alagút környéke romokban, háttérben a szélhód Sándor-palota

Pfeffer-Wildenbruch 1945. január 17-én ürítette ki Pestet, a visszavonuló csapatok pedig felrobbantották Lánchidat és az Erzsébet hidat. Január 3-ától a németek felmentési kísérletekkel próbálkoztak, ám az gyűrűt nem sikerült kívülről átvágniuk. Február 1-jén a német-magyar védvonal a Margit híd budai hídfőjétől a Vérmezőn működő szükségrepülőtérig húzódott, öt nappal később pedig már a Déli pályaudvarnál folytak a harcok.

Hitler nem engedélyezte Budapest feladását, sem a védők kitörését. Ennek ellenére a német parancsnok február 11-én este elrendelte a kitörést, amelynek fő iránya a mai Szilágyi Erzsébet fasor volt. A mintegy 30 ezer német és több ezer magyar katona közül nagyjából mindössze 700 érte el a német vonalakat, Mány és Szomor térségében. Tizenhét ezer fő elesett, a többiek fogságba kerültek vagy eltűntek. Pfeffer-Wildenbruch és Hindy – több más tiszttel együtt – az Ördögárok csatájában keresztül próbált kijutni, ám végül az ő csoportjukat is elfogták. Budapesten február 13-án hallgattak el a fegyverek.

Tari

Gellérthegy panoráma tacscónézetből

Abba a hegyoldalba megyünk sétálni Vilmával, a törpetacskóval, ahol az ős tabáni bulik voltak három éven át, és amiről az LGT azt írta, hogy Gyere, gyere ki a hegyoldalba! A kilencéves kiskutya építészeti vlogger gazdija miatt nálam biztosan jobban ismeri a tabáni történeteket.

Vilma, a törpetacskó egy igazi kultúrlény: rendszeresen felbukkan kortárs kiállításokon, de a nagyobb tömeget nehezen viseli. Ilyenkor a gazdi, Tamás – egyébként vlogger és újságíró – a hóna alá csapja, így kicsit úgy fest a kutya, mint egy sporttáska a gazdi kezében. Az arckifejéséről pedig arra lehet következtetni, hogy nagyon szeret embermagasságban szemlélődni.

A Czakó pálya mellett találkozunk, innen indulunk a Gellérthegy felé. A kilenc éves kutyuska a Hegyalja úti kereszteződésnél megtorpan, kérdőn néz a gazdira, mert itt dől el, hogy a Naphegy vagy a Gellérthegy felé folytatjuk-e az utat. Tamás bevallja, hogy eléggé elkényeztette Vilmát, hiszen ez az első kutyája és a gyerekek elköltözése óta gyerekpótló szerepbe került. „A szlovén határ közelében vettük és amikor a kennelből kivették, az arcom közelébe tartottam percegig, mint ahogy a kacsáknál szokták, ha azt szeretnék, hogy rögzüljön bennük, akit elsőre meglátnak.”

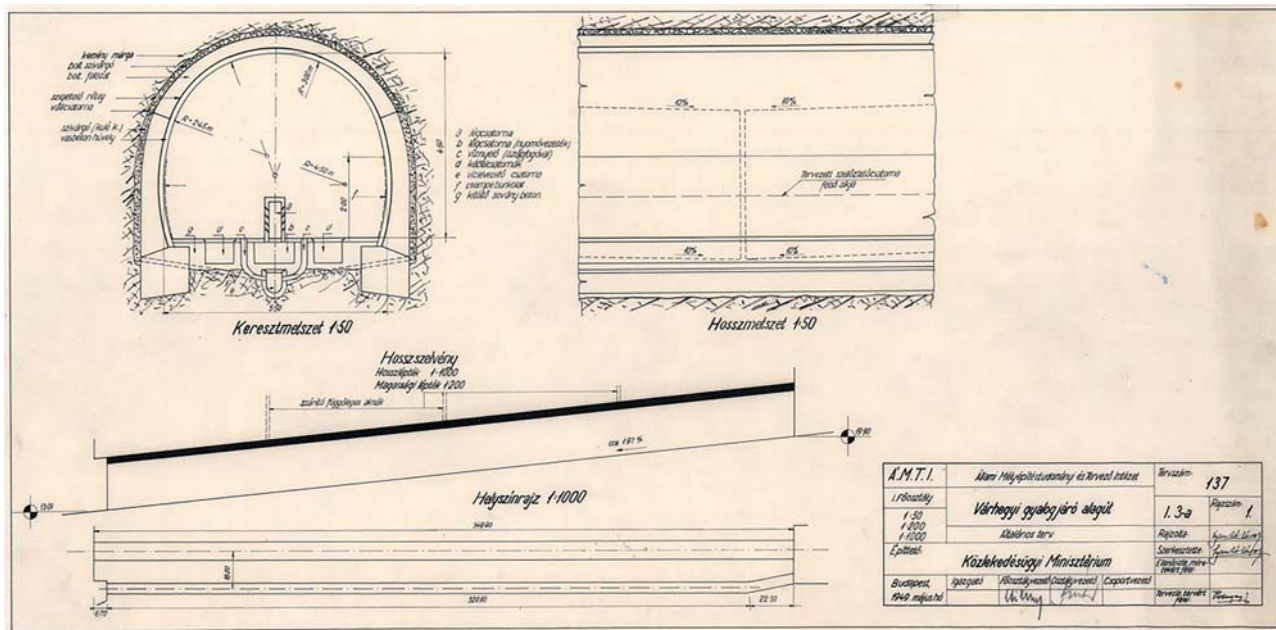
A tacsók vadászkutya, borzra és rókára tenyésztették ki őket. Ezeknél kisebb, úgynevezett kaninchen tacsók Vilma, ő a nyulak vermeibe is befér. Egész rövid végtagjai vannak, picit feje, hatalmas fülei lobognak mindenfelé futás közben, de a mellkasát nem sikerült „minisíteni”, látható is, hogy leér a földre. Főként, amikor a víztározó előtti meredek rétre kell felkapaszkodnia. Nagyon elemében van a napos délelőttön, most ő az egyedüli kutya itt, csak vele foglalkozunk. Ideális helyzet ez neki, a tacsók ugyanis nem túl társasági lény. „Egyáltalán nem játszik kutyákkal, a kicsikkel megszagolják egymást és továbbmennek.” Tamás az „Egy hely” című blogban építészeti kincseknek és titkoknak jár utána, több épületet feldolgozott a környékről. Az alattunk lévő Gruber József víztározóról is forgatott már.

Annak ellenére, hogy Vilmának nem hiányoznak a kutyák, Tamás nagyon szereti ezeket a köröket, én meg megkérdezem, miért jó közösségek ezek és miért olyan erős a tabániaké. „Mert nem a szokásos tengelyeid mentén alakulnak ki. Sokkal kevésbé tolerálsz más társaságban az eltérő véleményeket, mint a gazdik között. Itt ez magától értetődő. Azon kívül az emberekre a kutyákon keresztül nézünk: egy antipatikus figura is feltűnhet jó színben, mert a kutyáján keresztül figyelek rá. Kicsit olyan helyi szubkultúra, mint a munkahelyeken a dohányosok társasága. Szociálpszichológusok megfigyelték, hogy szinte mindig cigizők tudják meg leghamarabb az összes folyosói pletykát.”

A városi kutyások azonban egyre öntudatosabb társadalmi réteg, több és több jogot vívnak ki a kutyáknak, ennek megfelelően összetartóbbak is. „A Tabánban mindig is nagyon erős volt a kutyás társaság – magyarázza Tamás. – Kialakult például, hogy van pórázmentes övezet, egy civil kezdeményezéssel érték el a gazdik. De amikor a játszótérek építették, egyeztettek a kutyásokkal. A workout (szabadtéri fitnesspálya) például nem oda került, ahova eredetileg tervezték, mert figyelembe vették a véleményünket. Van egy térkép a Tabán elején, amely mutatja, hogy hol van a póráz nélküli terület, és honnan kell megkötni az állatot. Vilmánál nagyon ritkán mondják, hogy tegyem pórázra. Emlékezetes, hogy néhány éve ki akarták vágni a fákat. A tiltakozást a tabániak indították el, élükön a kutyásokkal. Azonnal az újságokba került, végül le is kellett állítani.”

Szilléry Éva

Forrás: Lechner Tudásközpont

Kistestvére is lett volna a Váralagútnak

A gyalogos átjáró tervei ma is megvannak, de a beruházás végül sosem készült el

A II. világháború utáni helyreállítás során úgy számoltak, hogy a Váralagutat a jövőben csak járművek használhatják. A gyalogosok már az 1930-as években panaszkodtak a sűrű forgalomra, ahogy az újság akkor írta, „hófehér gallér szürkén érkezik át a másik oldalra”. Az 1949-es újjáépítés során ezért külön alagutat terveztek a gyalogosoknak is, de csak a tervekig jutottak.

A második világháború és a főváros ostroma jelentős kárt okozott a Váralagútban. 1944-ben a német SS és a nyilasok az Alagútban harcálláspontot rendeztek be, melyhez a Szent György téri aknát is felhasználták. A Krisztina körút felé néző, romantikus stílusban épült nyugati kapuzat – amelyet Frey Lajos tervezett – megsemmisült, helyreállítására 1949-ben került sor, amikor Benkhard Ágost tervei alapján építették újjá, jóval egyszerűbb és dísztelenebb formában, kváderkövekből.

Ugyanekkor merült fel az az elképzelés is, hogy a Váralagutat teljesen átengedik a gépjárműforgalomnak, a gyalogosoknak pedig egy kisebb, külön átjárót fúrnak a Várhegybe. Már az 1930-as években sok volt ugyanis a panasz arra, hogy gyalogszettel kellemetlen az átkelés, akkora a forgalom. „A budai alaguton nem szívesen gyalogol át a fővárosi ember. Csak akit a szükség hajt át. Gépkocsin, autóbusszon még elviselhető az átkelés, gyalogosan kényelmetlen feladat. Korom, füst, por és éktelen zaj gomolyog benne. Hófehér gallér szürkén érkezik át a másik oldalra” – írta Hegedűs Gyula a Nemzeti Ujságban 1932. november 6-i cikkében.

A visszavonuló német hadsereg 1945 januárjában felrobbantotta maga mögött a Lánchidat. Az átkelő újjáépítése 1947-ben kezdődött meg, a forgalomnak 1949. november 20-án, a híd századik születésnapján adták át. Ezzel összefüggésben került elő akkor ismét az Alagút kérdése is.

„A szakemberek arra számítanak, hogy a Lánchíd forgalma erősen emelkedő tendenciát fog mutatni. Éppen ezért már most ter-

be vették az Alagút kiszélesítését. A híd kocsútja ugyanis szélesebb az Alagút kocsútjánál s hogy később az Alagút torkolatánál a forgalom ne kényszerüljön lassulásra, mulhatatlanul szükség van az Alagút úttest-részének szélesítésére. Ezt a problémát átmenetileg úgy oldják meg, hogy az Alagút egyik gyalogjárdáját lebontják s járda csak egyik oldalon lesz. A megmaradó járdát némileg kiszélesítik. A jövő évben, a tervek szerint, a gyalogosok részére a Várhegy testében, az Alagút oldalában egy új, kis alagutat építenek, ami lehetővé fogja tenni, hogy az Alagutat teljes szélességében a járművek használhassák” – írta a Haladás című lap 1949. november 24-én.

Az Autó című újság is beszámolt a Lánchíd újjáépítéséről és az Alagútban történt jelentős átalakításokról: „Az északi gyalogjárdát lebontották és területét teljesen az úttest kiszélesítésére használták fel. De halálra van ítélve a másik gyalogjáró is: már az Ötéves Terv első esztendejében, a Hunyadi János-út felé eső részen külön alagutat fúrnak a gyalogosok számára, hogy a jelenlegi alagút teljes szélességében a járművek közlekedhessenek.”

1949 májusában el is készültek az Állami Mélyépítéstudományi és Tervező Intézetben a végül meg nem valósult „Várhegyi gyalogjáró alagút” tervei, amelyeket jelenleg a Lechner Tudásközpont tervtára őriz. Arról, hogy a gyalogos alagút végül miért nem épült meg, nem áll rendelkezésre adat, nem tudni, hogy hivatalosan is elvetették-e a tervet, vagy csak a szocialista rendszer nehézkes működése hiúsította meg a megvalósulást.

Schmidt Gábor

Ne találjon az ember maga mögött semmit

A továbblépés és a várakozás élménye rendezti egységbe Baksai József Munkácsy-díjas festőművész nemrég kiállított, irodalmi ihletésű képeit. A Minden mögötte címmel nyílt tárlat a Tér-Kép Galériában február 28-ig látható.

Még építették a kiállítást, amikor a Tér-Kép Galériába belépünk, Baksai József pedig éppen Celanói Tamás Dies Irae című versét írta a falra. „Eloolvastam a verset és meg kellett festenem” – mondta érdeklődésünkre a művész. A válogatásnál kötötte magát ahhoz, hogy új képeket hozzon a galériába, de a felkérés szerint szöveges képeket választott. A legtöbb most kiállított munkán néhol alig láthatóan, máshol feltűnőbben irodalmi idézeteket segítenek hozzá a látványhoz.

„Úgy is mondhatnám, hogy szöveg képen alkalmazva. Nem mindenki szereti ezt a formát, de ha belenézünk a gótikus képekbe, akkor azt látjuk, hogy a szövegszalagok segítenek a kép megértéséhez. Míg a narratív képek egy komplett történetet mondtak el, és a szöveg sokszor segítség volt a történet összerakásához, addig nálam meg egyértelmű, hogy irodalmi inspirációról van szó. Ugyanakkor kompozíciós elemként is működik a szöveg a képeimen. A most kiállított munkák egy része a keresztény mítoszból merít, egy fal pedig az ókori görögökhöz vezet: a Minótauroszt-jelenséget idézi meg. Jorge Luis Borges Aszterion háza című írása van a képre applikálva: »Bent reked-

A humánus művész, aki az alkotást segítségnek tartotta

Az idén 96. évében lépett Csanády András Munkácsy-díjas grafikus decemberben még személyesen üdvözölhette a Várnegyed Galériában az életműkiállításán megjelent érdeklődőket. Viszont váratlanul megbetegedett és január 8-án elhunyt, így a tárlat egyben tisztelgés volt a gazdag munkásság előtt.

Két önarcképpel találkozhattunk a Várnegyed Galéria Csanády András grafikusnak szentelt, január 18-ig tartó életműtárlatán. Az egyik az ifjú, húszéves Csanády arcképe, a másik pedig 2022-ből való, amelyen a 93 éves Munkácsy-díjas művész tekint vissza a linómetszetről: szakállas, kissé kopasz, szemében a gyermeki tisztaságot és érdeklődést hordozó öregúr. Szűnni nem akaró alkotókedve, precíz vonalvezetése lenyűgöző a több mint hetven évet felölelő életműből kiválogatott képeiben. A történelem alakította életét, a XX. század viharai mégsem

Bauer Eszter kulturális tanácsnok a kiállítás-megnyitón

Fotók: Tóth Tibor

Nagy panorámakép a kortárs grafikáról

Generációk találkozása és egymásra hatása volt látható a több mint két tucat grafikusművész munkáit három teremben bemutató tárlaton a Virág Benedek Házban. A grafikai tendenciák alakulását, az eltérő attitűdök sokszínűségét volt hivatott bemutatni a 28 grafikus munkáiból született kiállítás a Döbrentei utcai kiállítóteremben. A Grafikai Gondolatok II. című tárlat keretében a Magyar Grafikusművészek Szövetségének tagjai hozták el alkotásaikat, amelyek a kortárs grafikusaink technikai gazdagságát tárják a látogatók elé. A bemutatott művek kisméretű, 1–4 darabból álló alkotások, amelyek a síknyomás (litográfia, szitanyomat), mélynyomás (rézkarc, rézmetszet és változatai), magasnyomás (fa- és linómetszet), valamint egyes és modern technikák alkalmazásával készültek. A képek a realista ábrázolástól az absztrakt és informel művekig széles spektrumot ölelnek fel.

Széles körképet adni a kortárs magyar grafikai művészet jelenlegi állapotáról, ez volt a január végén zárult tárlat legfőbb küldetése, bemutatva a hagyományos és modern technikák közötti átmeneteket, valamint a művészek egyéni látásmódjának gazdagságát.

Kiállító művészek: Bugyi István, Butak András, Damó István, Csontó Lajos, Györffy Sándor, Haász Ágnes, Jagicza Patrícia, Kiss Ilona, Kéry Bálint Bence, Kiss Zoltán, Kőhegyi Gyula, Luzsicza Árpád, Nádas Alexandra, Olajos György, Pató Károly, Pál Csaba, Ráskai Szabolcs, Serényi H. Zsigmond, Somorjai-Kiss Tibor, Sóváradi Vali, Stefanovits Péter, Sulyok Gabriella, Szabó Ábel, Szerényi Gábor, Szirányi István, Ürmös Péter, Vén Zoltán és Véssey Gábor. A tárlat kurátorai Györffy Sándor és Kiss Zoltán voltak.

–szilléry

Fotók: Kőrösi Tamás

tél. Nem lesz ajtó soha» – így szól az idézet. A bikafej az emberestű mitológiai teremtményt, a Minótauroszt idézi meg, a mellette lévő képen a kéz pedig Thészeuszé, aki elveszi az állat erejét. Egy bikának, ha levágják a szarvát, azzal az erejét, a lényegét szüntetik meg. Borges elbeszélése szerint az emberállat is nagyon várta már, hogy vége legyen annak a bosszúszorozatnak, ami őt körülvette” – mesélt a Várnegyednek az alkotásáról a Munkácsy-díjas festőművész.

A keresztény mítoszt idéző falon olvasható a „Ne találjon az ember maga mögött semmit” – egy ószövetségi idézet. Baksai József ezzel kapcsolatban lapunknak arról beszélt, hogy a lét célja eljutni a teljesen tiszta állapotig, vagyis az üdvösség a keresztény gondolkodás célja.

„Nemcsak a keresztény, de a többi vallásnál is megtalálhatók ezek a kijelölt célok, amelyekhez úgy jutunk el, ha a magunk mögött hagyjuk a negatív dolgokat, a bűnöket, a fertőző gondolatokat. Így előrébb tudunk lépni, mert meg tudunk tisztulni belőlük. Korábban az Országút magazin kért fel engem – hat művésszel együtt –, hogy Madách Imre Az ember tragédiájának

bizonyos színeit illusztráljam. Nekem a Falanszter és a London jutott.” A keresztény mítoszt idéző falon a Zsoltárok, és Madách művének világa tér vissza.

A többségében sötét tónusú, feketeségből előtűnő fényes alakok láttán arról kérdezzük a művészt, van-e remény ebben a kilátástalan feketeségben. „Ha úgy nézzük, akkor az összes kép tragikus, de gondoljunk bele, hol élünk, milyen világ vesz körül bennünket? Az egész mostani létünk hatalmas felelősséget hordoz magában. Még sincs elveszettség, mert a változás lehetőségét, reményét rejtik ezek a látszólag sötét képek. Pont azért kapta a tárlat a Minden mögötte címet, hogy ami káros, azt hagyjuk magunk mögött. A hit nagyon sokat tud segíteni. Egy cél lebeghet előttünk, a szeretet-irányultság, mert nagyon agresszív a világ és a szeretet hatalma lendítheti túl ezen az embert. Annak biztosan lehet értelme, hogy a művészetten keresztül valamire felhívjuk a figyelmet” – mondta Baksai József.

Szilléry Éva

vették vissza lendületét. Humánuma, tartása, és következetes művészi hitvallása felülemelte a háború, majd a diktatúra éveinek megrázkódtatásain. Rögtön felvették a Képzőművészeti Főiskola festő szakára a tehetséges művészt, de ő a Pázmány Péter Tudományegyetemre ment filozófiát és pszichológiát hallgatni. Megtámadott társai védelmére kelt egy értekezleten, ezért 1949-ben elküldték az egyetemről. 1953-ban folytathatta tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, majd mint oktatót alkalmazták a főiskola grafika szakán.

Az 1956-os forradalom idején három tanártársával együtt elbocsátották, ennek ellenére a közönszervező munkáját folytatta: kulcsszerepet játszott a Fiala Képzőművészek Stúdiójának megalapításában. Sokáig megfigyelés alatt állt, 1964-ig nem kapott útlevelet.

A székely származású művész munkásságában Erdély és a székely emberek ihletése éppen olyan hangsúlyos, mint a bibliai témák, a Teremtőnek alárendelt és a természeti környezetbe ágyazott létünk felmutatása. Egyik korai erdélyi útján fogalmazta meg gondolatait az alkotás céljáról: „Mind jobban és jobban ismerem fel abban, amit most csinálunk az értelmiség egyik fő feladatát. Hogy közvetlenül önmagát vigye s adja minden képességét azoknak, akiknek szükségük van reá, akik szükkölködnek kiművelt értelem s tájékozottság dolgában. Erősen nagy dolog”.

A Munkácsy-díjas alkotó, aki főként linómetszetekkel és rézkarcokkal dolgozott, valamint sajátos hengerfestményekkel is kísérletezett, még részt vett életműkiállításának megnyitóján. Év elején azonban váratlanul kórházba került, így a tárlat zártát nem élhette már meg.

Sz. É.

Praktikus kirakatok a Krisztinavárosban

Krisztinavárosnak kétségkívül különleges hangulata van, ami leginkább az Alagúthoz közel eső kis utcák boltjai előtt el-sétálva érezhető. Mintha itt élne legerősebben az egyébként a Mikó utcában otthonra lelt Márai „Budán lakni világnézet” mottóval fémjelzett világa. Olyan, mintha a Mikó, a Pauler, a Roham utcák, a Gránit lépcső, de még a forgalmasabb Krisztina körút és az Attila út üzlettulajdonosai között is létezne egy láthatatlan kapocs, egy egyezményes megjelenés-filozófia, amely például igényes és praktikus kirakattal szólítja meg a járókelőt.

Itt ütközhetünk abba a város szerte ritka megoldásba, hogy miként lehet a széles párkányú kirakatokat teraszként is hasznosítani.

A Dérynéhez tartozó pékség megoldása tűnik a legpraktikusabbnak: a párkányhoz erősített réz asztalkákkal és a magas kőre helyezett szörme ülőkkel olyan „kvázi teraszt”, reggeliző teret hoztak létre, ahova a leülő vendég ép-

pen csak egy talpalatnyi helyet használ a közterületből. A kreatív megoldást a kicsik szeretik a legjobban, a pékség a gyerekszoba kis asztalkáit idézi. Hasonló, de

jóval tágasabb, a homlokzatból beugró egyedi terasszal találkozunk innen egy kőhajításnyira a Paluer utcában is.

Sz. É.

Igényelje a fűtési támogatást!

A Budavári Önkormányzat a fűtési idényben (október 15. – március 1.) havi 10 vagy 20 ezer forinttal támogatja a kerületben lakcímkártyával rendelkező jogosultakat.

A jogosultság feltételeiről érdeklődjön személyesen az önkormányzati ügyfélszolgálatokon vagy interneten a budavar.hu/szocialis-ugyek oldalon.

A fűtési támogatás március 1-ig igényelhető, az elbírálás a kérelmek beérkezésének sorrendjében történik, és folyamatos. A támogatás annak a hónapnak az első napjától kerül megállapításra, amelyik hónapban a kérelem benyújtásra kerül. A támogatás iránti kérelmet Ügyfélkapun keresztül is benyújthatja.

A kérelem kitöltésében, benyújtásában készséggel segítenek az Ügyfélszolgálati Iroda munkatársai, valamint a 06-1/458-3051, a 06-1/458-3035, vagy a 06-1/458-3033-as telefonszámokon is segítséget igényelhetnek a Szociális és Intézménytámogatási Iroda munkatársaitól.

Budavári iskolákat is érintett az országos bombariadó

Csaknem háromszáz magyarországi iskolát ért bombariadós fenyegetés január 23-án; az I. kerületben a Kosztolányi Dezső Gimnáziumot, a Petőfi Sándor Gimnáziumot, a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskolát és a Hunfalvy János Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Technikumot. Az intézményeket kiürítették, a gyerekeket hazaküldték. A diákok a szülők érkezéséig a Márai Sándor Művelődési Ház intézményeiben várakozhattak. A kerület vezetése mindvégig folyamatosan egyeztetett a helyzetről a tankerület vezetőivel és a kerületi rendőrkapitánnyal. Böröcz László közölte: az érintett iskolák területén robbanóanyagot nem találtak.

A tanulókat az intézmények átvizsgálásának idejére hazaküldték, csak a dolgozók térhettek vissza. A polgármester köszönetet mondott mindenkinek, hogy nyugodtan és felelősségteljesen viselte a nehéz körülményeket. **SG**

Egészségünkért 60 felett

Prevenációs torna a mozgásszervi problémák megelőzésére

Minden kedden és csütörtökön: 8.30–9.30

Helyszín: Roham utcai Idősek Klubja

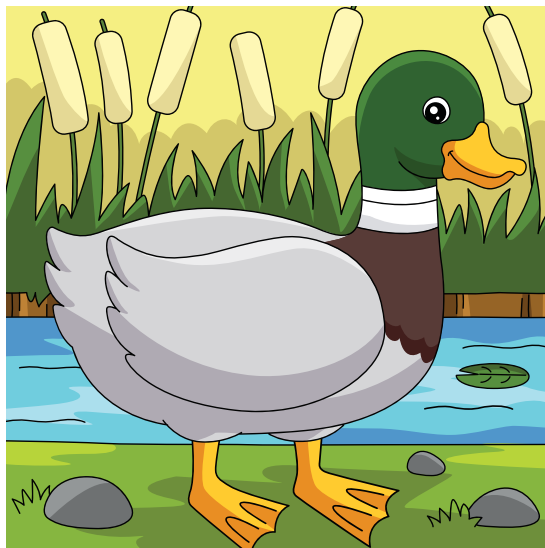
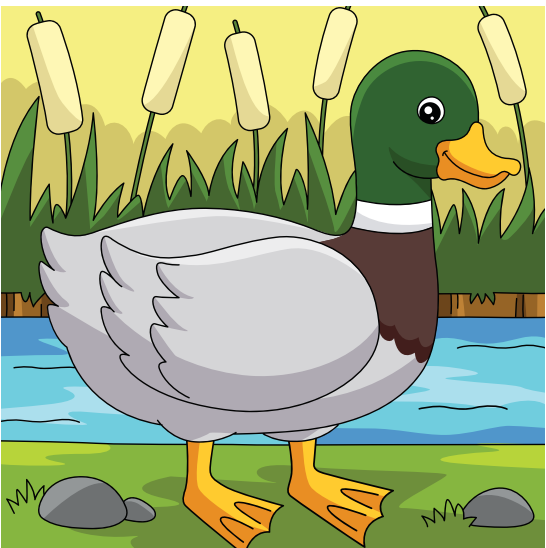
(1013 Budapest, Roham u. 7.)

Részvételi díj: 1500 Ft/alkalom

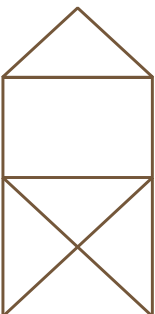
Jelentkezés és információ: Birkus Rita
mozduljtudatosan@gmail.com

	◆	ZENEI KEVÉSSÉ	AZ ÓRA JELE	KÉTSZEMÉLYES ÁGY	ÖTVEN RÓMÁBAN	... AETERNO	◆
	1						D
	OXIGÉN VEGYJELE		A KÁLTUM VEGYJELE KÉN VEGYJELE		A LAKÁSBA ARGENTINA AUTÓJELE		
	A TÖLGY ROKONA A FEJÉRE (KÖLTŐI)					HOSSZÚSÁG JELE ELŐL PÖRKÖLI!	
◆	2	SZÓPÓTLÓ SZÓ	KŐSÓ EGYNEMŰI KÖZÉPKÉI		FOCI KAPUS EKI		
IDŐBEN ELJUT				KÖZÉPEN LEÁSI LEMEZ SZÉLETI!		RÉSZBEN KÖHÖGI NYOMÁBAN VANI!	
PÁROS NÁSZI			KEVERÉK KÓRHÁZ JELE			JÓD VEGYJELE KÖR ÁTMÉRŐJE	
◆	L	V			JEDI MESTER		

GYEREKJÁTÉK

Első ránézésre mindkét kép teljesen egyformának tűnhet. Pedig, ha alaposabban szemügyre veszed, nem kevesebb, mint 8 különbséget fedezhetsz fel közöttük. Vajon sikerül megtalálnod őket?

Építs mászókat egyetlen vonallal, úgy, hogy nem emeled fel a ceruzád. Jól gondold meg merre haladsz, mert egy vonalon, csak egyszer haladhatsz át! Ehhez csak egy papírra és íróeszközre lesz szükséged!

Megtalál minket online is:

varnegyed.hu

facebook.com/varnegyed

Budavári kulturális ajánló

2025. február 4. – március 2.

Jegyek minden programra a www.maraikult.hu oldalon és az alábbi intézményekben, pénztári nyitvatartási időben kaphatók:

MáraiKult pénztár nyitvatartás: kedd–péntek: 13.00–18.00, valamint a program előtt egy órával.

Jókai Anna Szalon: szerda: 10.00–18.00, valamint a program előtt egy órával.

I. kerületi nyugdíjasok kedvezményes jegyet válthatnak. A kedvezményre jogosító okmányt a helyszínen kérjük felmutatni.

Márai Sándor Művelődési Ház – MáraiKult

1013 Budapest, Krisztina tér 1.

Nyitvatartás:

hétfő–péntek: 9.00–21.00,

továbbá az aktuális

programokhoz igazodóan

FEBRUÁR 7., PÉNTEK, 14.00

Biedermeier mindennapok

– Látogatás a Magyar Nemzeti Galériában

Szeretet Klub

Klubdelutánunk alkalmával a Magyar Nemzeti Galériába látogatunk. A tárlat a magyar biedermeier festészet ikonikus ábrázolásai – például Borsos József Libanoni emíre és Nemzetőre vagy Barabás Miklós Galambposta című festménye és Liszt Ferenc ifjúkori portréja – mellett bemutatja a bécsi művészet legnagyobb mestereinek műveit is.

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak!

Klubtagsággal kapcsolatos információ:

www.maraikult.hu, kellner.balazs@maraikult.hu

FEBRUÁR 12., SZERDA, 19.00

Zenés hangoskönyv:

Márai gondolatai a zenéről és a művészetekről

Márai Sándor születésének 125. évfordulója alkalmából Tápai Dóra zenepedagógus vezetésével hallhatunk válogatást az író zene- és művészetfelfogásából, mely mellett korabeli zenei művek is felcsendülnek.

Belépő elővételben: 3000 Ft

Előadás napján a helyszínen: 3500 Ft

FEBRUÁR 16., VASÁRNAP, 16.00

Mosó Masa farsangja

CsemeTeátrum

Tarján Veronika újra kinyitja Mosó Masa Mosodájának öreg kapuját és zenekarával felébreszti a benne lakó meseszereplőket, betűket, majd a közönséggel együtt varázslatos mulatságot kerít közös énekléssel, tánccal és zenéléssel.

Ünnepeljük együtt a farsangot, öltözz jelmezbe, és hozd magaddal a vidámságot az előadásra!

Előadja: Veronaki zenekar

Az előadás minden korosztálynak ajánlott.

Belépő: 2000 Ft

Családi belépő (2 felnőtt, 2 gyerek): 6000 Ft

A belépés 2 éves kor alatt ingyenes.

Csáki András

FEBRUÁR 6., CSÜTÖRTÖK, 19.00

Az ezerarcú klasszikus gitár

Csáki András gitárművész koncertje

Krisztina Klasszik

Csáki András, Liszt Ferenc-díjas gitárművész a klasszikus gitár sokszínű világába kalauzolja el hallgatóit. Az est során a hagyományosan ismert modern klasszikus gitár mellett felcsendül a hangszer 200 évvel korábbi változata is, amely kinézetében és hangzásában kissé eltér a sokak által ismert gitártól. A közel egyórás koncert programjának gerincét a gitárrepertoár népszerű művei alkotják, a késő reneszánsz lantfenomén, John Dowland kompozícióitól egészen a XX. századi spanyol gitárművész, Regino Sainz de Maza műveig.

Házigazda: Liber Endre

Belépő elővételben: 2000 Ft

Előadás napján a helyszínen: 2500 Ft

FEBRUÁR 18., KEDD, 18.00**Szegénység a Tabánban***Helytörténet helyben Saly Noémival*

Ritkán hallható érdekességek hónapról hónapra az I. kerület elfeledett történeteiről, embereiről és helyszíneiről, a Tabánról és tágabb környezetéről a legkiválóbb történeti szakértőjének előadásában. Ez alkalommal a tabáni karitatív intézmények több évszázadra visszanyúló tevékenységével ismerkedhetünk meg.

Belépő: 1500 Ft**FEBRUÁR 19., SZERDA, 18.00****Márai Sándor és a polgárság***Irodalmi est*

Márai Sándor a nagypolgárok életének megörökítője. Erről hol elégikus, hol ironikus, hol nosztalgikus stílusban ír, de mindig búsúzik egy korszaktól, nemzedéktől és osztálytól.

Előadók: Mészáros Tibor irodalomtörténész, Márai Sándor hagyatékának gondozója, és Hirtling István Jászai Mari-díjas színművész, érdemes és kiváló művész.

Közreműködik: Tárkány-Kovács Bálint cimbalomművész, a Tárkány Művek alapítója, a Fonó Zenekar tagja

Belépő: 3000 Ft**Kedvezményes belépő****(I. kerületi lakosoknak): 1900 Ft**

Misztrál

FEBRUÁR 20., CSÜTÖRTÖK, 19.00**Organikus borok és görög zene***Borkultúra*

Igazi Föld körüli utazásra hívjuk önöket! Varga Veronika énekesnővel görög vizekre evezünk, ahol egy estére megidézzük az égszínkéket tengert, a szikrázó napfényt, a finom ízekeket, a vakítóan fehér házakat és a buzuki hangját. Személyes történetek, izgalmas összefüggések és görög zene – ez vár ránk az este folyamán. A hozzájuk illő organikus borokról Bitai Gergely borász, sommelier gondoskodik.

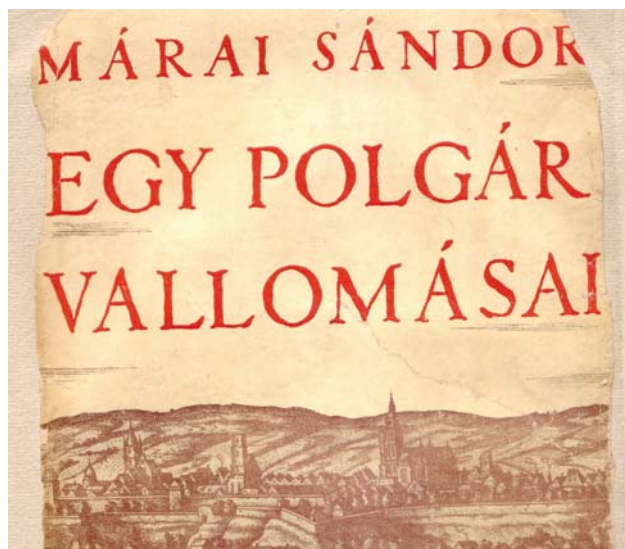
Közreműködik:

Réti Benedek: harmonika

Varga Veronika: ének

Thorpe Gáspár: gitár

Mantzourakis Nikolas: buzuki

Belépő: 7000 Ft**FEBRUÁR 21., PÉNTEK, 14.00****A Márai Sándor Művelődési Ház titkai****Jassó Sándor építésszel***Szeretet Klub*

A program során a Szeretet Klub tagjai bepillantást nyerhetnek az egykori Polgári Kaszinó rekonstrukciójának titkaiba. Vendégünk Jassó Sándor, aki 2016 és 2021 között a kivitelezés munkálatait vezette.

Belépés kizárólag a Szeretet Klub tagjainak!

Klubtagsággal kapcsolatos információ:

kellner.balazs@maraikult.hu

FEBRUÁR 23., VASÁRNAP, 19.00**Regejáró Misztrál Művészeti Klub**

A Kossuth- és Liszt Ferenc-díjjal kitüntetett együttes magyar és külföldi költők megzenésített verseit, valamint népdalfeldolgozásokat ad elő. A havi klubestek során különböző vendégformációkkal is megismerkedhet közönségünk.

Belépő: 2500 Ft**Kedvezményes jegy I. kerületi nyugdíjasoknak:****2000 Ft****FEBRUÁR 26., SZERDA, 18.00****Takács-Sánta Andrással az ökológiai válság alternatíváiról***Jövők titkai*

Gundel-Takács Gábor beszélgetőtársa Takács-Sánta András humánökológus, egyetemi docens, az ELTE humánökológia mesterszakának oktatója és a Kisközösségi Program, valamint az Új Koma Háló alapítója lesz, akinek célja, hogy kiutat mutasson a társadalmunk számára az ökológiai válságból, és alternatívát kínáljon az ökokatasztrófa-vízióval szemben. Nem hisz a világvégét hirdető megoldásokban, inkább a cselekvő remény útját tartja a jövő kulcsának. Szerinte az összeomlás megállítható, és nem is baj, ha gyökeresen átalakul a civilizációnk, itt a lehetőség, hogy egy jobb világot építsünk.

Házigazda: Gundel Takács Gábor

Belépő elővételben: 3000 Ft**Előadás napján a helyszínen: 3500 Ft**

FEBRUÁR 27., CSÜTÖRTÖK, 19.00**Hot Jazz Band***Jazzmester*

Februárban tovább kalandozunk a korai jazz és a két világháború közötti magyar könnyűzene klasszikusai között. A Hot Jazz Band hatalmas repertoárjából válogatva ismét magyar szerzők műveit hozza el nekünk a múlt század 20-as, 30-as éveiből: Fényes Szabolcs, Eisemann Mihály, Ábrahám Pál dalai és a magyar film hőskorának slágerei visszaköltöznek az egykori Budai Polgári Casinoba.

Belépő elővételben: 3500 Ft**Előadás napján a helyszínen: 4000 Ft****MÁRCIUS 1., SZOMBAT, 10.00****Kipp, kopp...****Babaszínház***Kipp-kopp...**Kopogok!**De ki kopog?*

Interaktív, élő zenés játék mondókákkal, gyerekdalokkal tarkítva a legkisebbeknek.

Az előadást követően megnyílik a játéktér és a gyerekek a szülőikkel együtt újraélhetik a látottakat, hallottakat.

Előadja: miskolci Csodamalom Bábszínház

Játsszák: Kulcsár Laura, Láng Bernadett,

Cservenka Ferenc

Időtartam: 20 perc előadás és 20 perc játék

Korosztály: 0-3 éves

Belépő: 2000 Ft/fő**A belépés 2 éves kor alatt ingyenes.****Virág Benedek Ház**

Pribojszki Máttyás

FEBRUÁR 7., PÉNTEK, 18.00**Áthatások**

Müller Rita textiltervező iparművész, Lázs Eszter formatervező művész és Fejér-Székely Anna ékszertervező művész kiállítása
Kiállításmegnyitó

Müller Rita tértextiljei, Lázs Eszter és Fejér-Székely Anna ékszelei most egy közös kiállításon láthatók a Virág Benedek Házban. Nemcsak maguk a tárgyak folytatnak egymással párbeszédet a tárlaton, hanem a három alkotó törekedett arra is, hogy egymásra hatva, inspirálódva egymás művészetéből hozzák létre a kiállítás anyagát. Láthatók itt leheletfinom festmény-selymek, vékony drótból szőtt tércsipek, fából és ezüsből megformált tárgyak, melyek mind valamiféle mélységről, lelki útról tesznek tanúbizonyságot.

A kiállítást megnyitják: Kapitány Ágnes és Kapitány Gábor, az MTA doktorai, a MOME egyetemi tanárai; közreműködnek: Patocskai Katalin és Fejér Simon Pál zeneművészek

A kiállítás március 7-ig tekinthető meg.

1013 Budapest,

Döbrentei utca 9.

Nyitvatartás:

szerda–péntek: 14.00–18.00,

szombat: 10.00–13.00,

továbbá az aktuális

programokhoz igazodóan.

FEBRUÁR 12., SZERDA, 18.00**Szappankészítő workshop**

Szakadjon ki a szürke hétköznapokból és alkosson egyedi illat- és színkombinációjú kézműves, kizárólag természetes alapanyagokból készülő, bőrtápláló szappanokat! (A program során hideg eljárással fogjuk a szappanokat készíteni, ezért a formába öntés után néhány nap pihenésre van szükség ahhoz, hogy kiszedhető legyen a formából.)

Az elkészített szappanok a foglalkozás után egy héttel vehető át nyitvatartási időben.

A részvétel 14 éves kortól ajánlott.

A foglalkozást tartja: Nagy Veronika, Piperita Skincare.

Belépő: 4000 Ft**FEBRUÁR 14., PÉNTEK, 19.00****Szájharmonika klub**

Pribojszki Máttyás szájharmonikás, énekes és dalszerző már 15 éve működteti havi klubját, amelynek hosszú ideje a Virág Benedek Ház ad otthont. A kiváló hangulatú koncerteken minden alkalommal különleges vendégek és vendégelőadók igazi örömmel színesítik a programot.

Belépő: 2500 Ft**Kedvezményes jegy I. kerületi nyugdíjasoknak: 2000 Ft**

FEBRUÁR 15., SZOMBAT, 13:00

A KIÖLTÖZÉS NAPJA – A STÍLUS ÜZENET című tárlat záró eseménye

A kiállítás időszaka alatt megfogalmazódott látogatóinkban és bennünk az ÜZENET : a divat és főképp a kortalan elegancia része az I. kerület kultúrájának. Bensőséges hangulatú terei, történelmi épületei ma is inspirálják a mindennapok és ünnepek öltözékeit. Szeretnénk megtudni, mit gondolnak a kerületiek a korszerű eleganciáról. Ezért megkérjük látogatóinkat, megjelenésükkel fejezzék ki, inkább kedvelik a hagyományokat, a klaszikus vonalakat vagy kísérletezőbb, oldottabb elegancia hívei?

Az eseményen fotóművészek örökítik meg a KIÖLTÖZÉS napját, amit a kerület elegancia-üzenetének szánunk az utókor számára.

Az esemény látogatása ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztrálni a divatszovetseghungary@gmail.com címen lehet.

FEBRUÁR 18., KEDD, 18.00

Mautner Zsófiával az otthon melegéről

Nők az élet élén

Közösségépítő, generációkat összehozó beszélgetés-sorozat kizárólag hölgyeknek, melynek keretén belül inspiráló nőkkal beszélgetünk.

Mautner Zsófia „A falusi konyhám” című könyvében a családi receptek mellett kihagyhatatlan családi történetekkel is találkozunk. Mennyire és hogyan hatnak ránk ősünk és a tőlük kapott gasztronómiai élményeink? Hogyan hat egy-egy étel a biztonságérzetünkre? Nagyvárosi, rohanó életünkben hogyan teremthetjük meg a nyugalmas, családi légkört?

Nők az élet élén sorozatunk februári estjén az „otthon meleg” témakört Mautner Zsófia gasztroblogger, szakíró, műsorvezető, a Chili & Vanília blog írójával járjuk körbe.

Moderátor: Genda Noémi

Az eseményre a belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött. www.maraikult.hu/programjaink

FEBRUÁR 19., SZERDA, 18.00

Készítsünk cianotípiá nyomatokat!

Az Áthatások című kiállítás workshopja

Ezzel a XIX. századi fotósokszorosítási eljárással gyönyörű nyomatok készíthetők növényekből, levelekből, csipkékből. A kiállítás anyaga inspirációként szolgálhat a kompozíciókhoz. Az ecsetvonások, amelyekkel a fényérzékeny anyagot felvisszük, a felhasznált növények és anyagok, az UV fény és a képzeletünk hozzák létre ezeket a ciánkék vagy fekete színű műalkotásokat. A részvétel hatéves kortól ajánlott.

Az eseményre a belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött. www.maraikult.hu/programjaink

FEBRUÁR 28., PÉNTEK, 18.00

Kintsugi workshop

A kintsugi magában hordozza a tökéletlenség szépségét, amelyben a hibás dolgok nem számítanak csúnyának, vagy szegycintteljesnek. Épp ellenkezőleg: kiemeli a törést, tiszteli és elfogadja a tárggyal együtt, és arra tanít, hogy az emberek is így tegyenek a saját életükben.

Ne hagyja ki ezt az alkotói utazást, amelynek során az ajándékok többek lesznek egyszerű tárgyaknál, és valódi szeretet-üzenetké válnak!

A foglalkozást Kollerits Eliza pszichológus, művészterapeuta tartja.

Belépő: 8000 Ft

A workshop 16 éves kortól ajánlott

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁSAINK:

Február 15-ig

Stílus üzenet

A Magyar Divat Szövetség divatfotó kiállítása

Március 7-ig

Áthatások

Müller Rita textiltervező iparművész, Lázs Eszter formatervező művész és Fejér-Székely Anna ékszertervező művész kiállítása

Jókai Anna Szalon

FEBRUÁR 5., SZERDA, 18.00**Mecénások avagy a zenetörténet háttere***Haydn és Eszterházy Fényes Miklós**Vízizene-sorozat*

Diplomaták, politikusok, királyok, egyházi személyek, arisztokraták, polgárok – csupa fontos szereplői a zenetörténetnek. Ők azok, akik megrendelték a zeneműveket, támogatták a zeneszerzőket és akiknek az egyetemes zenetörténet igen sokat köszönhet.

A Vízizene-sorozat házigazdája, Eckhardt Gábor Liszt Ferenc-díjas zongoraművész fiatal tehetségek közreműködésével ezeket a személyeket idézi meg a már megszokott könnyed, élvezetes stílusával.

Az eseményre a belépés díjtalan, de regisztrációhoz kötött: info@budaipolgarikozosseg.hu

FEBRUÁR 11., KEDD, 17.00**Lovász Irén dalolóköre**

Foglalkozásvezető: Lovász Irén Kossuth-díjas népdalénekes, néprajzkutató.

Az eseményre a belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött: info@budaipolgarikozosseg.hu

FEBRUÁR 11., KEDD, 18.00**Mondj Te is egy verset!**

Fiatalos versbarát közösség, ahova mindenki hozhat és ahol mindenki mondhat egy verset. Erre az alkalomra magyar költők szerelmes verseivel készülünk.

Az eseményre a belépés díjtalan, de regisztrációhoz kötött: info@budaipolgarikozosseg.hu

FEBRUÁR 13., CSÜTÖRTÖK, 18.00**Lakatos György, fagottművész koncertje**

Lakatos György, fagottművész Európa szinte minden országában koncertezett már, most pedig a Jókai Anna Szalonban mutatja meg tehetségét. Pályája kezdetétől nagy figyelemmel és kiemelten foglalkozik a modern és kortárs kompozíciókkal, azok előadásának kérdéseivel, mai magyar zeneszerzők műveinek bemutatásával.

Zongorán közreműködik: Szekér Bernadett

Belépő elővételben: 2000 Ft

Előadás előtt a helyszínen: 2500 Ft

1011 Budapest, Iskola utca 28.

Nyitvatartás:

szerda 10.00–18.00,

továbbá az aktuális

programokhoz igazodóan.

Lovász Irén

FEBRUÁR 18., KEDD, 18.00**A fény és a szín új útjai: Monet művészete**

A művészettörténet mesterei

Az előadássorozat célja, hogy az európai művészettörténet kiemelkedő mestereinek életművét időrendben haladva bemutassa. Az előadás Claude Monet művészetén keresztül ismereti a XX. századi modern művészetet megalapozó impresszionista stílust.

Következő előadások:

március 4. A modern lélek első festője

– Edvard Munch művészete

április 8. A szürrealizmus megvalósítása

– Salvador Dalí művészete

május 6. A művészet, mint provokáció

– Marcel Duchamp művészete

június 3. Francis Bacon – A fájó terek festője

A sorozat házigazdája és előadója: Gimesy Péter művészettörténész, filozófus

Belépő: 1000 Ft

FEBRUÁR 23., VASÁRNAP, 15.00**A nő és a férfi örök tánc**

Hangszínház

Rák Kati színművész előadásában Szabó T. Anna verseket hallhatunk Bernáth Ferenc gitárművész játékának kíséretében.

„A nő, az akkor nő, amikor lelkes,
ha táncrea kész, de rögtön nem rohan –
pár trükköt előbb a férfitől elles,
mert hasznát veszi egyszer biztosan.”
(Szabó T. Anna: A nő, az akkor nő...)

Belépő: 1500 Ft

Lakatos György

FEBRUÁR 27., CSÜTÖRTÖK, 10.30**Irka kör:**

Versek a szerelemről, ahogy csak a költők tudják megénekelni

Az Irka kör előadásán a közönség szerelmes versekből hallgathat meg összeállítást.

A belépés ingyenes!

MÁRCIUS 4., KEDD, 18.30**A modern lélek első festője – Edvard Munch művészete**

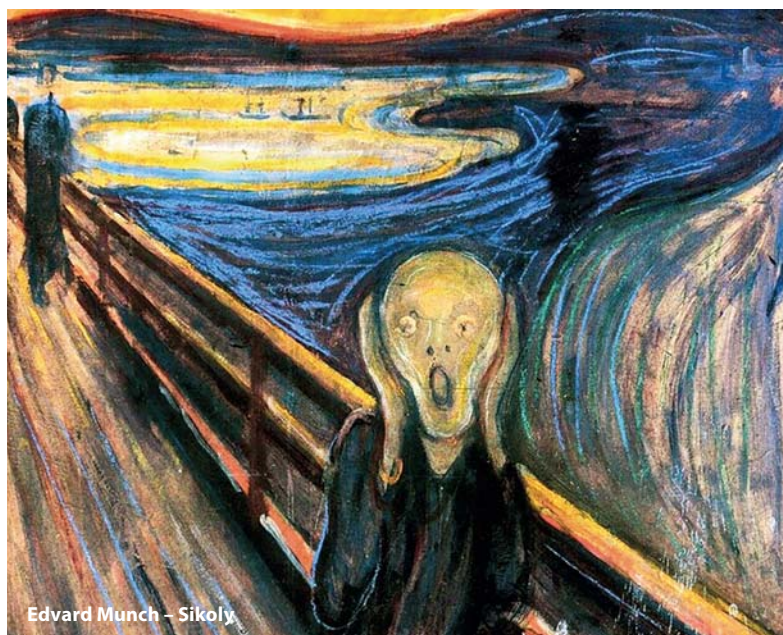
A művészettörténet mesterei

Az előadássorozat célja, hogy az európai művészettörténet kiemelkedő mestereinek életművét időrendben haladva bemutassa.

Az előadás Edvard Munch szorongásos világképéről szól, valamint kitekintést ad a korszak festészetének és pszichológiájának hasonló tendenciáira is.

A sorozat házigazdája és előadója: Gimesy Péter művészettörténész, filozófus

Belépő: 1000 Ft

Edvard Munch – Sikoly

Vízvárosi Klub**FEBRUÁR 19., SZERDA, 17.30****Ghána – Togo – Benin**

Világjáró-ismeretterjesztő előadássorozat

Ghána, Togo és Benin – három nyugat-afrikai ország, amelyek a Guineai-öböl partján fekszenek. Korábban ezeket a területeket Aranypart és Rabszolgapart néven ismertük. Ghána a brit érdekszféra része volt, a szomszédos Togo német, míg a legkeletibb – egykoron még Dahomey néven – Francia Nyugat-Afrika részét képezte. Mindhárom ország küzdőtere volt a hajózó nagyhatalmak profitéségének; hol természeti kincseik kiaknázásával és értékesítésével, hol a területükről összefogdosott rabszolgák Újvilágba szállításával. A tengerparti területeken ezért sorra épültek a rabszolgakereskedelmet lebonyolító hatalmas erődök, olykor látótávolságra egymástól. Afrikának ebből a térségéből származik az az okkult vallás, a vudu, amely hiedelmek és rítusok halmaza, és amelyet napjainkban jórészt a Karib-térségben gyakorolnak. Az előadás során bepillantást nyerhetünk egy varázsló által végzett vudu-szeánszba is.

Előadó: Elter Károly

Belépő: 1000 Ft

FEBRUÁR 25., KEDD, 18.30**Hogyan növelhetjük a kutyánk életének hosszát?**

Kutyával a városban előadássorozat

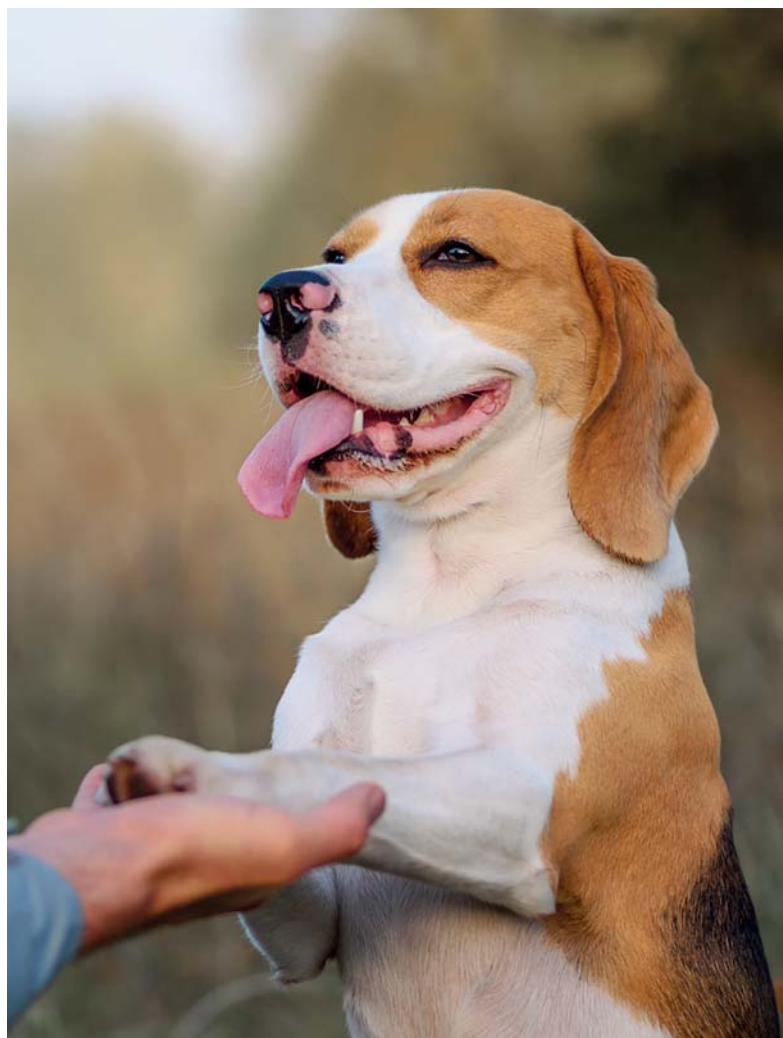
Az előadássorozat célja, hogy segítse a kutyatulajdonosokat kedvenceik egészségének megőrzésében és hosszú életük biztosításában. Angyal Zsolt kutyaviselkedési szakértő, az Akela Kutyaiskola alapítója hasznos tanácsokat ad a kutyák táplálkozásával, oltásaival, mérgezők kezelésével, élősködők elleni óvintézkedésekkel, különböző kutya-betegségekkel kapcsolatban.

Az eseményre a belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött. www.maraikult.hu/programjaink

1015 Budapest,
Batthyány utca 26.
Nyitvatartás:
az aktuális és az állandó
programokhoz igazodva.

VÍZVÁROSI
KLUB

Borsos Miklós Emléklakás

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS

Borsos Miklós Emléklakás

Borsos Miklós élete utolsó tizenkét évét töltötte itt, a már önmagában is művészi alkotásnak számító, középkori emlékeket rejtő Úri utca 6. szám alatti épület első emeletén. Borsos 1990-ben bekövetkezett halála után felesége, Kéry Ilona még több mint egy évtizedig élt közös lakásukban. 2001-ben ő is elhunyt, otthonukból pedig felesége végakarátának értelmében emléklakást alakítottak ki.

A Borsos Miklós Emléklakásban a régi bútorok és használati tárgyak – mint például a művész Firenzében vásárolt reneszánsz székei, gyönyörű erdélyi utazóládája, kézi csomózású perzsa szőnyege, eredeti csillárja és könyvei – mellett állandó kiállítást alakítottak ki, amely Borsos életművét hivatott bemutatni. Tusrajzok, grafikák, a Primavera című fehér gipszszobor, kispasztikák tekinthetők meg a művész egykori otthonában. A belépés ingyenes.

1014 Budapest, Úri utca 6.

Nyitvatartás:

szombat: 10.00–18.00,

szombat: 10.00–14.00.

Más napokon

bejelentkezés alapján.

FEBRUÁR 12., SZERDA 18.00

Metszetek és mesterek: A grafika nagyjai

Grafikai előadássorozat

Az előadások során Dr. Gallusz Gyöngyi, Munkácsy Mihály-díjas grafikuskész vezetőjével megismerkedhetünk a grafikaművészet legkiemelkedőbb és legismertebb alakjaival. Az alkotók életművének részletes elemzésével közelebb kerülhetünk a művészeti grafika világához.

A sorozat célja, hogy bemutassa az egyes stíluskorszakok neves grafikusait, különös figyelmet fordítva azok témaválasztására és kifejezőmódjára.

Az előadások témái: Február: Reneszánsz-barokk (Dürer, Rembrandt) Március: Klasszicizmus, romantika, realizmus (Goya, Daumier) Április: Impresszionizmus, szimbolizmus, szintetizmus (Degas, Toulouse-Lautrec) Május: Avantgarde irányzatok (Picasso, Max Ernst) A feldolgozott időszak a reneszánsz korszakától egészen a XX. század közepéig terjed.

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

Regisztráció: +36 70 379 8680,

borsosmiklosemlekhaz@maraikult.hu

Várnegyed Galéria

SZÍNES TÉLI TÁRLAT

Február 28-ig

Negyedik alkalommal rendezik meg a Budavári Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat téli tárlatát a Várnegyed Galériában. A kiállításra, mint ahogy eddig is, örömmel jelentkeztek a Magyarországon élő bolgár, vagy a bolgár művészettel szorosan kapcsolatban lévő művészek. A Téli Tárlat fontos missziója, hogy a mai égető problémák és kaotikus események keresztműzéssel terhelt mindennapokban egy kis vidámságot, örömet, de legfőképpen szeretetet adjon. Szükségünk van erre a csodaszép és színes élményre.

Kiállító művészek: Gendova Miroljuba, Orosz Klaudia, Koncz-Maevszka Borjana, Kneisz Eszter, Kozsuharov Ognian, Kozsuharov Zsuzsanna, Hrisztova Diljana, Vladimirova Milena, Balkanski Nenko, Bozsukova Zsenia, Turi Mária, Ullmann Katalin, Lukács Péter
A belépés ingyenes.

1015 Budapest,

Batthyány utca 67.

Nyitvatartás:

csütörtök, péntek:

14.00–18.00,

szombat: 10.00–14.00.

Más napokon

bejelentkezés alapján.

FEBRUÁR 28., PÉNTEK, 18.00

Színes Téli Tárlat

Finisszáz

A finisszázson az alkotások búvkörében a Doncsev Toso által írt Fischer Ármin reggelije című, gitárra átírt Bach-szerzeményt mutatjuk be egyetemi hallgatók bevonásával.

Az eseményre a belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

www.maraikult.hu/programjaink

Tér-Kép Galéria

Baksai József – Elv拉斯ztva

1014 Budapest,
Batthyány utca 67.

Nyitvatartás:

kedd–szombat: 14.00–18.00

Más napokon

bejelentkezés alapján.

FEBRUÁR 28-IG

Minden mögötte

Baksai József kiállítása

Baksai József az 1980-as évek legvégén jelentkezett először rusztikus felületképzésű olajfestményeivel. Az idő előrehaladtával a fokozatosan egyre vastagabb rétegeket alkalmazó művész rendszerint pusztán kézzel viszi fel a festéket a vászonra, szinte szobrászként mintázva az anyagot.

Festészetével párhuzamosan grafikai tevékenységében is kitűnik, amely során különböző anyagokat és technikákat (enyvezés, ragasztás) kombinál rajzaiban. Ezeket az előbbiekkal ellentétben érzékenyen finom vonalvezetés és visszafogott színvilág jellemez.

Kurátor: Nagy Nikolett Colette

A belépés ingyenes.

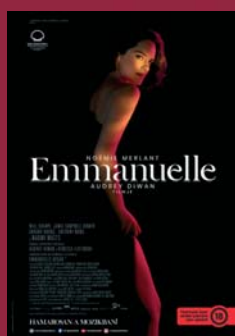
FEBRUÁR 14., 18.00

Tárlatvezetés

Tartja: Baksai József festő, grafikusművész és Kállai Katalin író, az Új Írás online főszerkesztője.

Tabán^omozi

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 3090 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 2350 FT | AJÁNDÉKJEGY 3200 FT

I. KERÜLETI DIÁKOKNAK ÉS NYUGDÍJASOKNAK 50% KEDVEZMÉNY 17.59-IG!

Teljes moziműsor: tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

Korhatár nélkül megtekinthető
 Hat éven aluliak számára nem ajánlott
 Tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott
 Tizenhat éven aluliak számára nem ajánlott
 Tízennyolc éven aluliak számára nem ajánlott
 Kizárólag felnőttek számára ajánlott

·MÁRAIKULT·

2025. FEBRUÁR 27. 19:00
2025. MÁRCIUS 27. 19:00

Jazzmester sorozat

Hot Jazz Band

Helyszín: MáraiKult, 1013 Budapest, Krisztina tér 1.
Belépőjegy elővételben a www.maraikult.hu oldalon: 3500 Ft

Kapcsolat: info@maraikult.hu • +36 20 264 1134
facebook.com/maraikult • instagram.com/maraikult

www.MARAIKULT.HU